

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe za vojvodino kranjsko.

Ureja Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na vsi strani 60 K, na $\frac{1}{2}$ strani 40 K, na $\frac{1}{3}$ strani 20 K, na $\frac{1}{4}$ strani 10 K in na $\frac{1}{12}$ strani 6 K. Pri večjih naročilih rabat. Družabnikom 20 % popusta.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3.

Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 4. V Ljubljani, 29. februarja 1912. Letnik XXIX.

Obseg: Pisma kulturnotehnične vsebine. — Pridelovanje in razpečavanje namiznega grozdja ter vzgoja trt na špalirju. — Nedostatki v mlekarnah. — Kako naj si mali gozdni posestnik vzgoji gozdnih sadik. — Vprašanja in odgovori. — Kmetijske novice. — Družbene vesti. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Inserati.

Pisma kulturnotehnične vsebine.

(Napisal inženir Dragotin Gustinčič svojemu prijatelju Tonetu).

IV. pismo.

Dva pojava sta v prirodi, dragi Tone, ki zamočvirjevanje zelo pospešujeta, in o teh Ti moram danes pisati. Ta pojava, oba zelo pogosta, sta: meandrski tok vodâ in pa zamakanje tal s procednico.

Kakšen je »meandrski tok« vodâ in kaj imenujemo »zamakanje s procednico«?

Evo Ti!

Meander se zove neka reka v Mali Aziji, ki se zvija v nešteti vijugah ali ključih, kakor jim mi pravimo. Kakor kača Ti je ta reka. Če pogledaš na tu zraven narisano podobo 13, si njen tok najlaže predочиš. Taka je. In vsaki reki, ki se zvija in dela vijuge, pravimo, da ima meandrski tok.

Vsaka voda, ki ima tak meandrski tok, zamočvirja svet, ki po njem teče, in vprašanje nastane, zakaj? Odgovor na to vprašanje ne bo težak. Spomni se na kako planinsko ali gorjansko cesto. Inženirji so jo izpeljali v vijugah, ključih, ali, kakor tudi pravimo včasih, v serpentinah. Če Te vprašam tu: zakaj, mi boš takoj odgovoril: »Zato, da ima manjši strmec«. Dobro.

Tudi meandrska reka je dobila vsled vijug manjši strmec. Čim manjši pa je strmec, tem bolj počasi voda teče. Vse meandrske vode tečejo zelo počasi. Spomni se n. pr. na Temenico na Dolenskem ali pa na Dobravo, Poljanščico itd. To pa ima zelo slabe posledice. Kakor Ti je znano, so po deževju vse vode motne in kalne. To zato, ker v više ležečih krajih hitreje tečejo in si naberejo blata in zemlje, in pritečejo tako obložene v ravnino. Čim hitreje voda teče, tem močnejša je, tem

več kâli lahko nosi. Če bi tekla meandrska voda naravnost navzdol po dolini, t. j. v smeri pšice, bi imela gotovo večji strmec in torej večjo brzino, t. j. tekla bi hitreje. Ker se pa zvija, izgubi na strmcu, teče torej z manjšo brziho in je zato manj močna. Naravno je torej, da ji vsled tega postane breme, ki ga nosi s seboj, pretežko, in zato ga mora odložiti. Stem odlaganjem si pa sama zasipa pot in se tako počasi sama prisili, da izstopa čez bregove in se razliva po dobrih in pitnih travnikih.

Len tok vode pa povzroča tudi hitro rast ločka in drugih vodnih rastlin v strugi sami, kar seveda še posebej pospešuje zoževanje struge in torej tem hitrejšo izstopanje.

Toda to še ni vse! Največje zlo pri vsej stvari pa je to, da voda, ki izstopa, pušča blato ali kâl tudi na bregovih, in sicer tako, da se ga sesede ob robu struge največ in dalje po travnikih vedno manj. Temu pa je posledica, da dobi voda tak protočni prerez, kakršnega vidiš tu v podobi 14.*

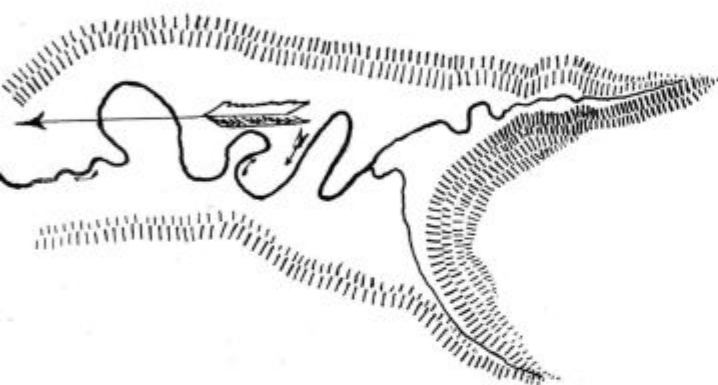
Sedaj si pa misli, dragi Tone, da je voda v strugi tako narasla, da je stopila čez bregove. Kaj se zgodi? Voda teče v smeri pšice in se razlije po travnikih. Ko voda v strugi zopet pade, se voda s travnikov ne more več steči v strugo in ostane na njih. Če so tla lahka, prepustna, ponikne voda v zemljo; navadno so pa tla ob meandrskih vodah ilovita ali glinasta, in tam ostane voda toliko časa, da ne izhlapi. Ker se pa vrši izhla-

* Da si jasneje predočimo kako posebno obliko ali pa notranjost kakega predmeta ali kake stvari, si narišemo takozvane »pre-reze« ali »profile«, t. j. narišemo si predmet tako, kakor bi se videl, če bi bil prerezan. Prerezi so »podolžni«, če smo si mislili predmet prerezan podolgo, ali pa »prečni«, če smo si mislili predmet prerezan povprek. Podoba 14. je torej prečni prerez.

pevanje vode — zlasti spomladi in jeseni, ko je podnebje hladno — zelo počasi, nastajajo na takem svetu loke in mlake.

Temenica in Mirna na Dolenjskem jasno pričata, da je to res, kar Ti tu pišem, le pojdi si jih ogledat, če Te vodi pot po teh krajih! Oglej si zlasti Temenico dobro! Vidi se, kakor bi tekla po hrbtu, in njeni bregovi so močno zamočvirjeni.

Zamakanje s procednico pa lahko nastane tedaj, če si je voda izkopala strugo v peščenih ali gramoznih tleh. Narišiva si zopet prečni prerez take struge. Eto podoba 15! Na vrhu imamo najprej nekoliko zemlje pod to pa pesek in gramoz. Pesek in gramoz tvorita podtalnično plast, t. j. v tem materialu se nabira voda. V tem slučaju pribaja vanj voda iz struge. Tu stoji voda v podtalnični plasti vedno tako visoko, kakor v strugi. Če narase voda v strugi, se voda iz struge vceja v podtalnično plast; če pa voda v strugi pada, potem se voda iz podtalnične plasti izceja zopet v strugo. Tako se voda v takih tleh vedno proceja, in zato imenujemo to vodo kratko „procednico“.

Podoba 13.

Podoba 14.

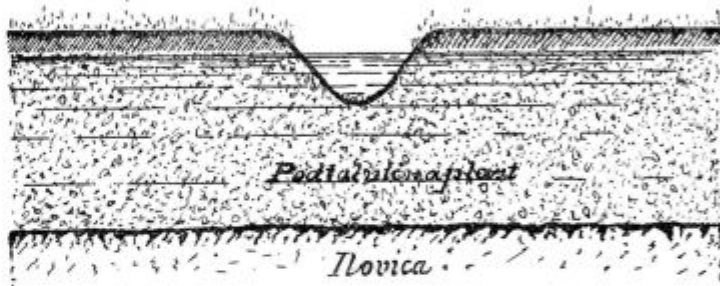
Procednica je pravzaprav podtalnica; imenujemo jo samo zato drugače, ker dohaja v podtalnično plast na poseben način. Tudi procednica ne miruje, ampak teče. Poleg že prej omenjenega procejanja se pregiblje, t. j. teče še vzporedno z vodo v strugi. Brzina njenega toka je pa dosti manjša, kakor brzina vode v strugi, in je vobče tako neznatna, kakor brzina podtalnice.

Kako nastane sedaj zamakanje s procednico, si lahko sam misliš. Treba je samo, da voda v strugi narase do zemeljske plasti, pa so vsa tla ob taki vodi zamočena. To nastaja zlasti tedaj, kadar je strmec reke premajhen (meandrski vodotok), ali pa če je prečni prerez struge že samposebi premajhen. Iz tega sledi, da so zamakanja s procednico ali samo začasna, ali pa trajna. Oboja so — kakor boš pozneje videl in kakor že sam iz vsakdanjih izkušenj veš — poljskim in travniškim pridelkom zelo škodljiva.

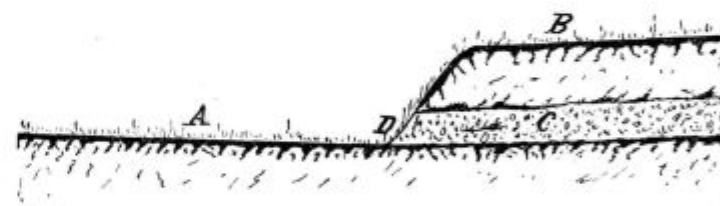
Stem sem Ti, dragi Tone, upam, dodobra pojasnil postanek lok in mlak, in tako hočem v prihodnjem pismu poizkusiti rešiti Tvoje nadaljnje vprašanje. Ker sva pa že ravno pri stvari, Te hočem tu samo mimo-

grede, čeprav nima za nas velikega pomena, seznaniti še z neko podtalno vodo, in ta je t. zv. „prosluznica“. V pojasnilo sem Ti narisal podobo 16. Oglej si jo! Je to prečni prerez doline, ki njen svet obstoji iz takih dveh delov, da tvorita med sabo stopnico. Ozemlje B leži više kakor A. Zgornjo plast A in B tvori ilovica, pod to se pa nahaja v ozemlju B podtalnična plast C. Ta plast visi proti ozemlju C, v smeri pšice, in je še vedno više kakor površje ozemlja A. Naravno, da se mora tudi podtalnica v smeri pšice premikati in pri D sluzeti in se nabirati na ozemlju A. Ker ta voda iz podtalnične plasti samo počasi služi in ker se ne more več povrniti v plast C, jo imenujemo „prosluznico“.

Pri nas ne poznam nobenega takega slučaja, pač pa na Bavarskem pri Monakovem. Tam priteka taka voda izpod Alp, in sicer v velikih množinah, in ustvarja dvoje znatnih barij, t. j. Dachavski in Erdliški mah. Nemci pravijo taki vodi „Druckwasser“ ali pa „Schweisswasser“.

Podoba 15.

Podoba 16.

Pridelovanje in razpečavanje namiznega grozdja ter vzgoja trt na spalirju.

Piše c. kr. vinarski nadzornik B. Skalicky v Rudolfovem.

Resnica je, da naši gospodarji vsako sadje najrajši izpremene v alkohol.

To velja seveda tembolj o grozdju, ki pri njem druge porabe skoraj ne poznajo.

Poznam vinogradnike, ki postavijo svojemu gostu rajši liter vina na mizo, kakor da bi mu ponudili en sam grozd za osveženje.

Ni čuda potem, da se pri nas še celo v vinorodnih krajih prebivalstvo v mestih pritožuje, da ni niti po dobri ceni dobiti naprodaj grozdja za jed.

Tako se na pr. prodaja v Novem mestu, torej v srcu vinorodne Dolenjske, ponajveč le vipavsko, goriško in istrijsko grozdje, in še to po nezaslišano visokih cenah (60 h in več za 1 kg).

In vendar je prodaja svežega grozdja za jed ali, kakor pravimo strokovnjaki, namiznega grozdja

zelo dobičkonosna in prinaša v mnogih deželah, zlasti na Ogrskem, Nižjem Avstrijskem itd., vinogradniku lep dobiček.

Dokler se namizno grozdje lahko prodaja po 40 h kilogram, je zlasti ob dobrih letinah veliko koristneje prodajati grozdje, kakor vino.

Posebno dobičkonosna je pa prodaja zgodnjega ali pa zelo poznega grozdja, ki se najdražje plačuje.

Ker je izvoz namiznega grozdja pri nas zlasti za Vipavsko dolino, kjer grozdje zgodaj zori, velikega pomena, sem v državnem trtnem nasadu na Slapu nasadil pred tremi leti sortiment sedemdesetih namiznih vrst grozdja z namenom, da preskusim njih sposobnost za pridelovanje v velikem in za izvoz.

Dasi ni mogoče na tem mestu vseh teh vrst naštetih in se tudi ni mogoče že danes o njih sposobnosti za izvoz izreči, nameravam zlasti tiste vrste omeniti, ki so že preskušene in kot take priporočljive.

Vipavska dolina izvažala sicer že zdaj precej grozdja, ali ne povsem namiznega grozdja.

Tudi zaradi slabega, zastarelega načina zavijanja grozdja ni mogoče s takim blagom tekmovali na tujem trgu.

Gotovo pa je tudi za vinogradnika zelo koristno, da goji doma na vrtu, ob hiši itd., trte na špalirju (latniku) ali na brajdi.

Stem okraši svojo hišo in si pridela sladkega grozdja, kajti ravno na špalirju, zlasti ob zidu, se lahko pridela najlepše in najfinejše namizno grozdje.

Žal, da je prava vzgoja trt na špalirju pri nas še premalo znana.

V vinarskem koledarju, ki ga izdaja avstrijsko državno vinarsko društvo na Dunaju*), je leta 1911. objavil ravnatelj deželne vinarske šole v Mariboru gosp. Frančišek Zweifler izvrstno razpravo o vzgoji trt na špalirju, ki je bila opremljena z lepimi slikami.

Z njegovim dovoljenjem sem ta spis porabil za to svojo razpravo in sem dodal še to, kar se mi je zdelo za naše razmere potrebno.

Tudi večino tukaj objavljenih slik mi je dal gori imenovani gospod na razpolago, za kar mu bodi tudi tem potom izrečena najsrčnejša zahvala.

Namizno grozdje lahko pridelujemo v vinorodnih krajih v vinogradu samem, v nevinorodnih krajih pa le na stenah, ki imajo proti burji zavarovano in proti solncu odprto lego, torej zlasti ob hišnem ali vrtnem zidovju, ležečem proti jugu ali zapadu.

Stem tako steno ne samo okrasimo, ampak tudi lahko pridelamo precej in dobrega grozdja za dom in za prodajo in na ta način prostor zelo pametno in dobro porabimo.

Tako napeljeno trto imenujemo špalir ali latnik, oziroma brajdo.

Na špalirju sicer lahko pridelujemo tudi drugo sadje, vendar bo dal marsikdo zaradi veliko lažjega obrezovanja trtam prednost, zlasti v nevinorodnih krajih, kjer je grozdje bolj redko kakor drugo sadje.

Pa tudi v vinorodnih krajih, zlasti ob zidu poslopij v vinogradih (zidanic), pa tudi kot obroba vinogradom se da prostor v ta namen zelo dobro porabiti.

Na Dolenjskem sicer nahajamo v vinogradih povsodi špalirje, brajde imenovane, toda le redkokdaj se na njih goje v resnici namizne vrste grozdja.

Pa tudi obrezovanje trt na takih brajdah je povsem pomanjkljivo, brez vsakega sistema.

*) To veliko stanovsko organizacijo vsakemu vinogradniku najtopleje priporočam.

I. Žlahtne vrste trt, ki so posebno pripravne za pridelovanje namiznega grozdja in zlasti za vzgojo na špalirju.

Na špalirju navadno gojimo one vrste trt, ki dajejo lepo grozdje za oko in grozdje, ki ima posebno dober okus.

Trte morajo biti bolj močne rasti, posebno če gre za to, da se napeljejo na visokem zidu itd.

Če pa mislimo grozdje prodajati in zlasti razpošiljati, moramo gledati tudi na to, da je bolj trdih jagod, ki se med vožnjo tako lahko ne zmaste.

Dalje je treba v tem slučaju gledati tudi na to, da gojimo vrste, ki jim grozdje zgodaj dozori, ker se zgodnje grozdje bolj drago prodaja kakor ono grozdje, ki zori ob času splošnje trgatve.

V naslednjem navedem najbolj priporočljive vrste namiznega grozdja.

A. Vrste sa lepoto

so take, ki dajejo velike grozde debelih jagod, so lepe barve itd.

Tako grozdje se jako dobro prodaja v bližini večjih mest, posebno v hotele in gostilne za okras mize itd.

Za pošiljanje v majhnih zabojčkih je tako veliko grozdje manj pripravno.

Tu bi bilo naštetih:

a) Od belih vrst:

1. Smokvolisti imperial.

Močnorastoča vrsta, ki posebno rada rodi na dolgem starem lesu, torej na špalirju, brajdi ali latnikih. Grozdje daje rahle, velike, okrogle jagode, ki dobijo pri polni zoritvi bleščečerrumeno barvo. Jagode so dostikrat velike kakor drobni orehi. Grozdje zori bolj pozno.

2. Genuezec.

Močnorastoča vrsta, ki pri daljši vzgoji, zlasti na latnikih ali špalirjih, dobro rodi.

Grozdi so veliki, bolj zažeti (gostozrnati), jagode velike (kakor češplje), podolgovate, popolnoma zrele rumenkastozelene z rjavimi pikami. Jagode so zelo mesnate, imajo majhne pelke in prijeten, lahko muškaten okus.

Grozdje zori zgodaj, veliko prej kakor imperial.

3. Beli kalabrezec.

Trta je močne rasti in rodi le pri dolgi vzgoji.

Daje lepe, velike rumene grozde, ki na solnčni strani ob polni zoritvi zrjavijo.

Jagode so velike, močno oivjene (mokaste), sladkega, lahko muškatega okusa. Ker so precej trde, ne gnijejo rade.

4. Beli damascenec (bicane)

je podoben imperialu, zori pa nekoliko prej.

b) Od črnih vrst:

5. Veliki kolman (dodrelabi, črno volovsko oko).

Trta močno rase, dobro rodi, daje velike (do 2 kg težke) grozde z velikimi, okroglimi, temnomodrimi, oivjenimi jagodami. Trta je občutljiva proti slani in je pri nas le za Vipavsko dolino priporočljiva.

(Dalje prihodnjič.)

Nedostatki v mlekarneh.

Piše Anton Pevc, dež. mlek. inštruktor.

II.

Ali se mleko tehta ali meri?

V mlekarneh se mora mleko tehtati. Tehtajo ga vse boljše mlekarne, ker je s tehtnico mogoče delati natančno pri sprejemanju in oddaji mleka, masla, itd. Tudi po Kranjskem so prve mlekarne vse delale s tehnikami; šele v zadnjih letih so se pojavile takozvane mlečne mere s plovcem.

Specifična teža mleka je višja kakor specifična teža vode. 100 l vode tehta 100 kg, 100 l mleka pa tehta okroglo 103 kg. Če upoštevamo samo to dejstvo, potem bi bilo za mlekarne bolj koristno merjenje mleka kakor tehtanje. Mlekarji upoštevajo pri tehtnici specifično težo mleka. Vsled tega opazujemo, da imajo mlekarne, ki merijo, večjo izgubo pri sprejemanju mleka, kakor one, ki ga tehtajo.

Svoj čas nam je predavatelj mlekarstva odsvetoval merjenje mleka tudi zato, ker mleko zavzema tem več prostora, čim gorkejša je. Pod vplivom gorkote se razširi nekako tako:

1,000.000 l mleka pri 0°C meri	
1,000.030 l — " 1°C nadalje	
1,000.391 l — " 4°C	
1,002.134 l — " 15°C	
1,006.414 l — " 30°C	
1,019.243 l — " 60°C	

Ta števila so sicer zanimiva samanasebi, v praksi pa ne hodijo v poštev, ker se tu meri največ 100 l mleka naenkrat in se z milijonskimi merami nima kaj opraviti.

Pri specifični teži pa opazujemo ravno nasprotno. Čim gorkejša je mleko, tem lažje je. 1 l mleka tehta povprečno

pri °C	kg	pri °C	kg	pri °C	kg
0	1-0335	10	1-0320	30	1-0280
1	1-0334	15	1-0310	60	1-0273
4	1-0330	20	1-0299	100	1-0267

Ta razloček v teži mleka hodi v poštev pri preiskovanju mleka z mlečnim gostomerom, nima pa nikakega pomena pri mlečni tehtnici.

Mlečne mere, s plovcem ali drugačne, se odsvetujejo iz naslednjih vzrokov:

1. So premalo trpežne. V 2 ali 3 letih jih preje rja, ali se pa toliko poškodujejo vsled udarcev i. dr., da niso več za rabo. Plovec se zelo rad odcini; posledica tega je, da zaide mleko ali voda v njega, ne kaže več pravilno in postane neraben.

2. Niso natančne. Na plovcih so celi, polovice ter četrtine litra. Četrtine niso na vseh. Odtrgavati dan za dnevom četrtinko ali še več mleka, če nima živinorejec slučajno svojo mere doma, da sam zmeri mleko bolj natančno, pa ni pravično. V teku leta nane-sejo te dnevne četrtinke 91 l mleka. — Kadar je dno posode, plovec ali merilni obok (obroč) vsled padca, udarca ali česa drugega poškodovan, vdrt ali izpahnen, ne kaže mera prav. Vem za slučaj, ko je zadružnik prinesel 1 l mleka v steklenici, mlečna mera s plovcem je pa kazala skoraj 1 1/2 l. Te mere se zelo hitro poškodujejo in kažejo potem več ali manj mleka, torej v škodo adružnikov ali v škodo mlekarne, samo prav ne kažejo nikdar.

3. Kažejo napačno, če je mleko premrzlo ali pregorko. Tako mleko se rado peni. Vsled pen pa ni mogoče prav meriti. — Posneto mleko se sploh ne dá meriti, ne s plovcem in ne z navadnimi merami, vsled obilice pen. Če ga hočemo razdeliti pravično med zadružnike, v razmerju z doneseno množino svežega mleka, je to mogoče edino s tehtnico. Zadružniki v zadružnih maslarnah imajo pravico zahtevati 90—94 odstotkov posnetega in pinjenega mleka, tudi tam, kjer se to mleko zadružnikom prodaja po 2 vinarja. Posneto mleko je vredno za prasiče in teleta 4 do 8 vinarjev. Kdor ga hoče nazaj imeti in ga ne dobi, je oškodovan pri vsakem litru za 2—6 vinarjev, ne po krivdi mlekarja, ampak po krivdi zadruga same. Na vsem Kranjskem nimamo niti ene tehtnice za posneto mleko, dasiravno stane taka tehtnica, iz Nemčije dobljena, komaj 100 K.

To so trije glavni nedostatki pri merjenju mleka. K tem še lahko dostavim, da se dela z merami veliko bolj počasno kakor s tehnikami. Čas je pa tudi nekaj vreden.

Ali je potrebna natančnost pri meri in teži v mlekarneh? Zelo je potrebna! Vsled manj natančnega merjenja, nastanejo dostikrat prepiri med zadružniki in uslužbenci. Če stoji v takih spornih slučajih odbor na strani mlekarja, prenehajo zadružniki dajati mleko; če pa da zadružnikom prav, se zapodi mlekar. — Nad vsem delovanjem v mlekarne se mora voditi natančna kontrola. Kontrola je nemogoča, če ne vemo, koliko mleka smo dobili, koliko smo ga oddali v obliki posnetega in pinjenega mleka in kolika je bila izguba. Če se natančno vse stehta, bo celotna izguba znašala 3—5 odstotkov; v naših maslarnah se pogubi 8—10 odstotkov mleka, ki ga ni mogoče izkazati v knjigah. Če je pa odbor ali če je zadruga zadovoljna z vsako tako izgubo, potem ni čudno, če mlekarne slabo uspeva.

Tehnice so v rabi zelo trpežne. Če pazimo nanje, nam trajajo 15 ali 20 let, če ne več. Tehtajo vedno dobro in natančno, kar je glavno. Potrebna je tehtnica za neposneto mleko, enako potrebna je tudi posebna tehtnica za posneto mleko. Tehtati je treba vse v mlekarne, natančno tehtati in vse zabeležiti.

Kako naj si mali gozdni posestnik vzgoji gozdnih sadik.

(Odgovor na 51. vprašanje.)

1. Primeren prostor za gozdni vrt in njega prireditvev.

Izbere se za to kak pravokoten raven prostor na vrtu ali na njivi pri hiši, najbolje v bližini vode ali pa na kaki goljavi v gozdu, kjer je prilično globoka, ne kamenita zemlja.

Pri domu se mora prostor zgraditi, da kuretina in druge živali ne morejo blizu; v gozdih, kjer se živina ne pase, ni treba nič ograje. Zemlja se prekoplje, pognoji in obdela prav tako, kakor v zelenjadem vrtu, in potem se prostor razdeli v 1 do 1 1/2 m široke, 5 do 10 m dolge lehe in med njimi se ob vrvi shodijo stezice. Lehe zato ne smejo biti širše, da jih je pri pletvi od obeh strani lahko doseči. Na strani ali v sredi se napravi pri večjih prostorih pot, oziroma tudi več poti, približno zopet enako kakor v zelenjadem vrtu. Za igličasto drevje, ki se ga največ vzgaja v gozdnih vrtih, je dobro gnojiti z gozdno prstjo, ki mu bolj ugaja kakor gnoj iz hleva.

Kakor je razvidno, se torej prostor za setev, ki se navadno zvrši na pomlad, meseca marca ali aprila, pripravi na prav preprost način.

2. Setev.

Da se majhne rastlinice pri pletvi laže opazijo in varujejo, se seje v vrstah, ki se napravijo po širini leh 12 do 15 cm vsaksebi. Za drobno seme: smrekovo, borovčevo, mecesno, jelševo, akacijevu i. t. d., ki ga je treba le malo zagrniti z zemljo, se vrstice napravijo s 3 do 4 cm debelo desko, ki se postavi navpično preko lehe in se pritisne v rahlo zemljo, in to se ponavlja v razdaljah 12 do 15 cm po vsi dolžini lehe. V nastale brazdice se seme, ki se dva do tri dni prej moči v mehki vodi, da se napne, in potem pomeša s pepelom, da se osuši, z roko enakomerno poseje in z zemljo ali še bolje z mešancem pokrije. Delo gre urneje izpod rok in seme se enakomerneje zagrne, če se mešanec napolni v rešeto in skozi to kar po vsi gredici posuje. Za vsa gori navedena semena zadostuje, če pridejo $\frac{1}{2}$ do 1 cm globoko v zemljo.

Da se semenu ohrani za kaljenje potrebna vlaga in da se mlade rastlinice izprva obvarujejo mraza in solnca, se posejane gredice pokrijejo z vejami, ki se kar nanje polože. Najboljše so za to brinjeve veje, ker jim iglice, tudi ko se posuše, ne odpadejo tako hitro. Te veje ostanejo na gredicah, dokler seme popolnoma ne vzklaj, potem se pa pri borovcih in akacijah odstranijo, pri smrekah, mecesnih in jelšah se pa ob vsaki strani gredic potaknejo v zemljo, da setev obsenčujejo. Kakor v gozdu, potrebuje tudi v vrtu smreka in jelša več obsenčenja kakor mecesen.

Od posejanih prostorov je treba ptiče pridno odganjati, dokler seme ne vzklaj, in pri igličastem drevju, kjer kalice privzdignejo semenske luske s seboj nad zemljo, celo toliko časa, dokler te ne odpadejo. V obrambo ptičev se seme namoči tudi v raztopini minija (znane rdeče barve).

Jelke se redkokdaj vzgajajo v vrtih, ker je mnogo dela z njimi, in se navadno sejejo kar v gozdih. Setev v vrtih se pa sponese, če ni preveč miši, ki seme strastno zalezujejo, najbolje, če se seje jeseni, ko je seme še popolnoma sveže, in sicer v vrste kakor drugo seme, ali pa tudi polno (na široko). Na pomlad se morajo lehe pokriti z brinjem in, ko seme vzklaj, prav gosto obsenčiti. Seme naj pride 2 do 3 cm globoko v zemljo.

Želod se sadi v vrste najlaže s kratko desko ki se po širini na konec lehe položi in za 10 do 12 cm, kolikor morajo biti vrste vsaksebi, naprej odmika, ob njenem robu se pa z lopato ali z drugim pripravnim orodjem skopljejo jarčiči. V jarčiče se sproti, torej preden se deska odmakne naprej, želod 1 do 2 cm narazen posadi in z zemljo zagrebe. Priti mora vsaj 4 do 5 cm globoko v zemljo. Posejanih leh ni treba pokrivati z vejami kakor pri drugem drevju, in tudi mlada drevesca ne zahtevajo obsenčenja.

3. Oskrbovanje setve v prvem letu.

Setve se morajo tekom poletja tri do štirikrat opletiti, in če ni zemlja rahla, jih je dobro tudi nekoliko okopati. Veje za obsenčenje, ki se pri pletvi pobero proč, se seveda zopet zataknejo nazaj.

V hudi suši je treba setvam tudi prillivati.

Koncem septembra se veje z leh odstranijo, meseca oktobra je pa treba drevesca, ki imajo plitve korenine, kakor smreke, mecesne, jelke, jelše, zavarovati, da jih srez ali srenj ne privzdigne. Če namreč vlažna zemlja zmrzne, se pri vrhu vzdigne in z njo vred tudi male rastlinice; ko se pa otaja in zopet upade nazaj, ostanejo koreninice na površju. Taka drevesca se potem posuše ali pa pešajo in niso za rabo. Najboljše sredstvo proti temu je, da se lehe med vrsticami pokrijejo z mahom žaganjem ali pa z listjem, ki se na pomlad zopet odstrani.

Borovcem, akacijam in hrastom srez ne škoduje, ker napravijo že v prvem letu močno srčno korenino.

4. Nadaljnje oskrbovanje sadik.

Od drugega leta naprej sadike ne potrebujejo več obsenčenja. Le jelke je treba še nekoliko varovati pred solncem, toda tudi te se počasi navadijo nanje. Tudi zalivati drevesec ob suši navadno ni treba, ker so korenine pri vseh že toliko razvite, da se ni bati škode. Treba jih je torej le večkrat opletiti.

Smreke so triletne porabne za pogozdovanje. Če pa hočemo imeti za plevelen, slab in kamenit gozdni svet in pa za suhe, strme lege v hribih posebno čvrstih, košatih sadik, se pa dveletne smreke v gozdnem vrtu presade.*

Vsade se po 5 do 10 cm vsaksebi v 10 do 12 cm razdaljenih vrstah. Tako presajene smreke se porabijo v dveh do treh letih, torej štiri- do petletne.

Mecesni so rabljivi že dveletni. Navadno pa se enoletni presade kakor smreke in triletne porabijo.

Tudi jelke se enoletne presade, razvijejo se pa šele v treh do štirih letih toliko, da so za rabo.

Sadiki, ki jih hočemo presaditi spomladi, se navadno sproti previdno rujejo, če jih pa že jeseni izkopljemo, naj se druga tik druge v vrsticah trdno zakopljejo, da jih pozimi srenj ne poškoduje, oziroma ne privzdigne.

Borovci, jelše in akacije se navadno ne presajajo, ampak dveletne porabijo za pogozdovanje.

Hrasti se že v enem letu toliko razvijejo, da so godni za saditev.

Vprašanja in odgovori.

Na vsa gospodarska vprašanja, ki dohajajo na c. kr. kmetijsko družbo kranjsko ali na uredništvo „Kmetovalca“, se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“. Odgovori, ki so splošno poučni, se uvrste med „Vprašanja in odgovore“, ostali pa v „Listnico uredništva“. Odgovarja se le na vprašanja, ki so podpisana s celim imenom, v „Kmetovalcu“ se pri vprašanju pristavijo pričetne drke imena in kraja, če vprašalec ne želi drugače. Redno se v vsaki številki odgovori le na tista vprašanja, ki so prišla vsaj štiri dni pred izdajo lista; na prepozno došla vprašanja se odgovori v prihodnji številki. Kdor takoj želi odgovora na kako gospodarsko vprašanje, mora priložiti znamko za odgovor. Na vprašanja, ki niso gospodarska in odgovori nanja niso splošno poučni in zanimivi, se ne odgovarja v „Kmetovalcu“, ampak le pismeno, če je pismu priloženih 50 h v znakah kot prispevek k družbenemu pokojninskemu zakladu.

Vprašanje 42. Imam tri tedne staro telico, ki je imela pri skotitvi velik popek, ki se ji je gnojil; zato sem ga spiral s karbolno vodo, vsled česar je gnojenje prešlo, in tudi bolečine, ki jih je telica imela, so prenehale. Ker je ta telica od jako dobre pasme, Vas vprašam, ali je telica, storjena z velikim popkom, porabna za pleme in ali je mogoče, da se ji bolezen na kak drug način povrne, dasi je žival sedaj popolnoma zdrava. (M. P. v L.)

* Tistemu delu gozdnega vrta, kamor se sadike presajajo, pravimo drevesnica v razloček od sadišča, kjer se vzgajajo le naravnost iz semena zrasle sadike.

Odgovor: Pri novorojenih teletih govoriti o velikem popku, ki bi vsled njega teleta bila za plemo nesposobna, je nezmisljivo, ki je pri nas zelo razširjen. Vsa teleta imajo enako sestavljen popek, kvečjemu imajo nekatera zato debelejšega, ker so žile v njem debelejšje, a to na žival v bodočnosti prav nič ne vpliva. Pač se pa mora popek pri vsakem novorojenem teletu smatrati za odprto rano, kamor iz hlevske nesnage morejo zaiti škodljive glive, ki povzročijo otekanje popka in pozneje tudi zastrupljenje krvi, za čimer mlada žival lahko prav kmalu pogine. Dolžnost vsakega umnega živinorejca je, da pravilno ravna s popkom novorojenega teleta in ga zlasti varuje pred okuženjem. Popek Vašega teleta se je okužil, zato je otekel in se je gnojil. Da ste bolni popek izpirali s karbolno vodo, ste prav storili in ste tako morda tele rešili smrti. Če je tele sedaj zdravo, potem ni vzroka, da bi ta telica ne bila sposobna za plemo. Da bi se pozneje zaradi takega popka kaka bolezen pojavila, se ni bati.

Vprašanje 43. Spomladi nameravam prekriti svojo sedaj s slamo krito hišo in bi rad vedel, s čim bi bilo najbolje hišo kriti. Nekteri mi priporočajo eternit in drugi zopet zarezano opeko, ki je je več vrst in je ena vrsta s katranom napojena. Ker pri nas nimamo druge vode kakor kapnico iz zato ni za nas s katranom napojena opeka, vprašam, ali so kake druge vrste zarezane opeke, ki so tudi napojene, a ne s katranom? (J. P. v Š.)

Odgovor: Vsaka opeka v pričetku bolj ali manj prepušča vodo in se zato streha spodaj poti, kar se skuša preprečiti tem potom, da se opeka s katranom napoji. Imamo več vrst zarezane opeke, ki so pa različne le glede oblike, glede prepuščanja vode so pa enake in je to zavisno edinole od kakovosti opeke. Prepuščanje vode pri novi strešni opeki ni velika neprilika, ker ta napaka kmalu samaodsebe izgine, ker se luknjice v opeki kmalu zamaše s prahom. Če rabite vodo s streh za kapnico, potem seveda ne smete vzeti v katranu namočene opeke, ker dobi voda okus po katranu in postane neužitna za ljudi in živali. Drugače je pa zarezana strešna opeka prav dobra, seveda če je narejena iz dobre in čiste ilovice ter je pravilno žgana. Tudi streha iz eternita ni slaba, je razmeroma zelo cena, le pravilno mora biti krita, in tam, kjer so hudi viharji, morajo biti eternitove plošče skrbno pritrdjene. Najcenejša, prav izborna in najtrpežnejša je pa slamnata streha, ki ima edino napako, da je zaradi ognja zelo nevarna. Povsod se pa slamnate strehe zaradi te velike nevarnosti ne smejo več delati, zato se morate ravnati po stavbnem redu, ki je veljaven za Goriško in ima glede slamnatih streh bržkone tudi izjeme, kakor stavbni red na Kranjskem.

Vprašanje 44. Imam 3 hektolitre jabolčnika, ki je zelo kisel in praznega okusa. Kako popravim jabolčnik, da dobi boljši okus? Ali bi ga kazalo še enkrat prekipeti s čistimi drožami? (J. F. v O.)

Odgovor: Prazen okus Vašega jabolčnika prihaja od majhne množine alkohola in ker je iz njega izginila že vsa ogljikova kislina, ki dela vsako mlado vino rezko. Da je jabolčnik kisel, prihaja pač od obilice kisline, ki je v njem. Če v jabolčniku ni več še nepokipelega sladkorja, potem ga z novim kipenjem ne popravite, kajti če v moštu ni sladkorja, ki se iz njega potem kipenja tvori alkohol, ki daje moč in dober okus pijači, je vsako nadaljnje prekipenje nepomembno. Drugače je seveda, če moštu dodaste sladkorja in ga pustite, da pokipi. To delo je pa nepotrebno, kajti jabolčnik morete ojačiti in mu dati boljši okus, če mu kar naravnost dodenete na 100 litrov kake 3 do 4 litre alkohola v obliki najfinejšega špirta. V pričetku ima tak alkoholiziran mošt res nekoliko sirov okus, toda ta čez nekaj tednov popolnoma izgine.

Vprašanje 45. Na svojem domu odnekadaj ometam vse dimnike in kurilne naprave sam, a sedaj mi je prišel dimnikar naznaniti, da ima le on pravico to delo vršiti, in mi preti s tožbo, če bom še nadalje sam ometal. Obljubil mi je vse delo zvršiti za 5 K na leto. Po katerem zakonu se more kdo siliti, da prepusti ometanje dimnikov le izučnemu dimnikarju in se tako prisili v nepotrebne stroške, ki se jih lahko ogne? Ali je kmet samo zato, da mu izvestna gospoda čedalje več plačila nalaga? (J. O. v O.)

Odgovor: V deželi Krajski imamo poseben deželni zakon z dne 15. septembra l. 1881., ki ureja požarno policijo, ki ga pa malokdo pozna, posebno ne večina županov, ki v njih delokrog spada požarna policija, in zato so določbe tega zakona večinoma le na popirju. Obrtniki, ki se veliko bolj brigajo za svoje stanovske zadeve in so združeni v obrtne zadruge, vedno bolj zasledujejo po zakonih jim pristojne koristi, pa sčasoma pridejo na odredbe, ki so jim koristne, in tako bo menda tudi v Vašem dimnikarjem, ki gori imenovani zakon pozna, § 7. tega zakona slove: Dimniki in dim odvajajoče cevi se morajo ometati. Kolikrat na leto naj se to ometanje vrši, določi župan z ozirom na krajevne razmere, posebno z ozirom na to, kakšni so dimniki in kako močno se kuri. Dotični ukaz se morajo vsako leto oznaniti. Ruski dimniki se smejo z županovim dovoljenjem previdno izžigati in je vsako tako izžiganje pravočasno sosedom naznaniti. § 8. nadalje določa: Občinski odbor se mora vsaj z enim dimnikarjem po cenovniku (tarifi) za njegovo delo pogoditi, toda vsak hišni posestnik sme najeti tudi drugega dimnikarja. — Iz tu navedenih določil požarne policije se torej jasno vidi, da mora vsakdo svoje dimnike dati ometati le po izučnem dimnikarju, in je dolžnost župana, da uveljavi te navedbe. Za ometanje kmečke hiše plačati na leto 5 K, se nam zdi pretirano, in je torej županova naloga, da dobi dimnikarja, ki se za vso občino ceneje pogodi, kar gotovo ne bo težko, če dimnikar obstane na svoji pravici in bo vsled resničnega izvrševanja požarne policije imel dovolj zaslužka.

Vprašanje 46. Imam od acetilenske razsvetljave veliko ugašenega karbida, ki ga nameravam raztrresti na zelenjadem vrtu. Ali bi ugašen karbid zelenjadi kot gnojilo kaj koristil, ali bi morda škodoval? (I. Š. v S.)

Odgovor: Ugašen karbid od acetilenske razsvetljave je skoraj čisto apno in hodi torej v poštev edinole kot apneno gnojilo. Ker je apno važna rastlinska hranilna snov, zato na zelenjadem vrtu kakor tudi drugje nikakor ne bo škodovalo, ampak bo le koristilo, kajti večina naših zemelj ima lahko raztopnega apna malo v sebi in bodo zato rastline največkrat prav zelo hvaležne za gnojenje z apnom. Ker pa apno pospešuje razkrajanje onih snovi v zemlji, ki dajejo rastlinam hrano, zato je po gnojenju z apnom rast veliko bujnejša, in če se obenem z drugimi hranilnimi snovmi zadostno ne gnoji, dela apno velik učinek le v pričetku, pozneje pa rast zaostaja, ker se zemlja izsesa. Gnojenje z apnom je torej v večini slučajev neobhodno potrebno, a pri tem se je držati načela: kdor z apnom gnoji, naj nikdar ne zamudi istočasno obilno gnojiti z drugimi hranilnimi snovmi.

Vprašanje 47. Kaj utegne biti s prasiči, ki nimajo nikdar zavitega repa, ampak jim vedno ohlapno dol visi, nočejo nič kaj prida jesti in so sedaj še garjavi postali. Kako odpravim garje pri prasičih? (J. G. v B.)

Odgovor: Vsak prasičerejec ve, da je zaviti rep pri prasiču dobro znamenje, dočim je ohlapi rep znak kake bolezni. Vedno seveda to ne velja, kati imamo prasičje pasme, ki sploh nimajo zavitega repa. Zaviti rep je v zvezi s krepkostjo repovih mišic. Če prasiču krma ne prija, če je

betežen, če ga prijema groznica ali če ima kake druge bolečine, potem otrpnejo repove mišice in rep visi ohlapen in vel. Vaš prasič z ohlapnim repom, ki ga vrhutega še smatrate za garjavega, je vsekako bolan, a katero bolezen ima, ne moremo vedeti in Vam zato ničesar svetovati. Je lahko vzrok slaba postružba, slab in zatohel svinjak, vsled česar je prasič sploh bolan in je sajast, ne pa garjav, kar prihaja od nesnage v svinjaku, ki je temen, in ker žival nikdar ne pride na prosto. Garjavost se zdravi tako, kakor je odgovorjeno na 32. vprašanje v zadnji številki „Kmetovalca“. Sicer je pa popis bolezni Vaših prasičev zelo sumljiv, zato se prav zelo bojimo, da imajo prasiči kugo, in zato Vam nujno priporočamo bolezen prijaviti okrajnemu glavarstvu.

Vprašanje 48. Odkod prihaja, da moje kisló zelje čez leto izgubi vso kislino? (J. G. v B.)

Odgovor: Kislina kislega zelja prihaja od mlečne kisline, ki jo tvorijo potom mlečnokislega kipenja razne tozadevne glive, ki so nekatere močnejše od drugih. Pri napravljanju kislega zelja, če se ne pazi na skrajno snago, pridejo v zelje tudi druge glive, ki so škodljive, ki sčasoma dobe premoč nad koristnimi in mlečno kislino razkrajajo, vsled česar sčasoma zelje izgubi kislino. Posebno je škodljivo jemanje zelja sproti za porabo iz kadi, ker tem potom zaide silno veliko škodljivih gliv v kisló zelje, ki potem zatro koristne glive in kislino razkrajajo. Tudi prevelika množina že narejene mlečne kisline ovira delovanje koristnih gliv, vsled česar škodljive glive dobe premoč, in zato je vedno napačno zeljnico nadomeščati z mehko vodo, ker ta nima nič apna v sebi, dočim trda voda, t. j. močno apnena, deloma zamori mlečno kislino, ki drugače v preobilni množini ovira razmnoževanje koristnih gliv, ki tvorijo mlečno kislino. Koristne glive v kislem zelju so večinoma tiste, ki žive brez zraka, dočim škodljive večinoma ljubijo zrak. Iz tega torej sledi: če hočete imeti vse leto dobro in dovolj kisló zelje, ravnajte pri napravi kislega zelja z največjo snago, dajte takoj v pričetku premoč koristnim glivam, in sicer z dodatkom kislega kvasa, ki ima v sebi izredno veliko teh koristnih gliv, varujte skisano zelje po možnosti pred zrakom, in kadar zeljnico nadomeščate s čisto vodo, vzemite vsekdar trdo studenčnico in nikdar mehke vode iz potoka ali celo kapnice.

Vprašanje 49. Kaj bi utegnlo biti vzrok, da moja mlada živina svoje lastne repe grize? Poskusil sem že več sredstev, a ne posreči se mi odpraviti to razvado. (A. B. v H.)

Odgovor: Predvsem je zaslediti vzrok, zakaj živina svoje repe grize. Morda ima živina na repih kake zajedalce ali kožne bolezni, ki povzročajo nadležno srbečico, ki se je živina hoče iznebiti z grizenjem, kakor n. pr. človek v takem slučaju s praskanjem. V tem slučaju je treba dotičnega zajedalca ali dotično kožno bolezen odpraviti, in potem seveda grizenje repov samoodsebe preneha. Je pa lahko vzrok tudi pomanjkanje rudninskih hranilnih snovi v krmi, in potem živina iz tistega vzroka dlako in žimo grize ter jé, kakor takrat, kadar gloda les. Slednič pa more biti grizenje repov le razvada, ki jo žival dobi od dolgega časa in jo druga od druge posnema. To razvado ima navadno le hlevska živina, ki se v temnih hlevih dolgočasi in malokdaj pride na prosto, dočim pašna živina te razvade navadno nikdar nima.

Vprašanje 50. Moja šestletna kobilá je lansko leto meseca marca storila prav lepo žrebe. Ker pa kobilá ni imela prav nič mleka, smo žrebe umetno napajali s kravjim mlekom, toda tretji dan je poginilo. Nekaj mesecev pred ožrebitvijo je bila kobilá bolna, napenjalo jo je namreč ter

je bila zdravljena od večjega živinozdravnika. Domneval sem, da je kobilá izgubila mleko zaradi te bolezni ali zaradi kakega zdravila. Sedaj je ta kobilá zopet breja, storiti ima drugi mesec, a ni naredila še prav nič vimena, četudi ji pokladam pšenico, kakor sem to storil lansko leto. **Zakaj nima kobilá mleka, kako bi se do mleka dovedla, in če ne bo mleka, kako naj žrebe hranim, da ostane pri življenju?** (A. P. v R.)

Odgovor: Ni izključeno, da kobilá zaradi prestane bolezni in kakega zdravila ni imela mleka; brčkone pa kobilá sploh ni mlečna, saj sami pravite, da tudi letos navzlic bližajočemu se porodu ni naredila še prav nič vimena. Priporočamo Vam vime okrepiti z večjim pritokom krvi ter pokladati med krmo sredstva, ki mlečnost pospešujejo. V to svrhu bi Vam priporočali vime s kakim žganjem mazati in natirati, kar povzroči naval krvi v vime, oziroma v mlečne žleze, kajti iz krvi se tvori mleko. Dobro krmilo, ki pospešuje mlečnost, je zlasti ječmen. Mlečnost pospešujoča sredstva so sol v primerni množini, kumin, janež in koprec (foeniculum). Nadalje se priporoča taki kobilí dajati pijačo, pomešano z ječmenovo vodo, nadalje kuhano laneno seme ter korenje. To so vsa sredstva, ki pospešujejo mlečnost. Žrebe s kravjim mlekom vzgojiti je zelo težavno, kajti žrebeta kravjega mleka nič kaj ne marajo in jim to mleko tudi dobro ne de. Na vsak način je kravje mleko nekoliko z vodo razredčiti ter pridejati nekoliko sladkorja. Najboljše sredstvo za mlada teleta namesto maternega mleka je pa popolnoma kuhan ješpren, ki se mu dolije nekoliko kravjega mleka. Taka mlečna juha, pomešana s kravjim mlekom, je glede učinka in okusa zelo podobna kobiljemu mleku, zato jo žrebeta ne le rada pijo, ampak ob njej tako dobro uspevajo, kakor pri kobiljem mleku.

Vprašanje 51. Kako se seje gozdno seme in kako se pridelujejo gozdne sadike? (A. K. v S.)

Odgovor: Na Vaše vprašanje dobite odgovor v spisu „Kako naj si mali gozdni posestnik vzgoji gozdnih sadik“, ki je objavljen v današnji številki „Kmetovalca“. Spis je posnet iz knjige „Navod za oskrbovanje malih gozdnih posestev“, ki jo je spisal c. kr. gozdarski komisar Avgust Guzelj. Ta knjiga se dobiva zastoj pri gozdarskem društvu za Kranjsko in Primorsko v Ljubljani.

Vprašanje 52. V sadni drevesnici je vsako leto vse polno rdečih mravelj, ki jih tem potom zatiram, da mažem drevje z razredčenim tobačnim izvlečkom, mravljišča pa razbrskam ter zalego pomečkam. Kaj je vzrok, da je v drevesnici toliko mravelj? Ali so morda vzrok smrekovi koli, ki jih imam pri drevesih, ali je pa vzrok gnoj, ki je narejen iz stelje iz žaganja in listja? **Kako preženem mravlje iz drevesnice?** (V. B. v M.)

Odgovor: Da imate veliko mravelj v svoji drevesnici, bo v prvi vrsti vzrok gnoj, kajti gnoj, narejen iz stelje iz žaganja in listja, se silno počasi razkrajá in zato zlasti žaganje v zemlji daje kaj ugodno zavetišče mravljam. Če se hočete v drevesnici mravelj iznebiti, predvsem ne smete nič več gnojiti z gnojem, ki je narejen iz stelje in žaganja. Mazanje drevja s tobakovo vodo samonasebi nič ne pomaga, ker stem maloktero mravljo umorite, nikakor pa ne preprečite lazenja mravelj po drevju. Sicer pa mravlje na drevju niso ravno škodljive in se le takrat v obilnem številu na njem nahajajo, kadar so na drevju listne uši. Te se pač najbolje zatirajo s tobakovo vodo. Smrekovi koli kvečjemu takrat pospešujejo razmnoževanje mravelj, če so trhli in mravlje nahajajo v njih zavetišča. Seveda morate mravljišča pridno zasledovati ter mravlje uničevati. Samo z mečkanjem mravljišč ne dosežete veliko, ker na ta način nikdar vseh mravelj in njih jajčec ne ugonobite, temveč morate mravljišča polita s

kako rečjo, ki mravlje in njih zalego pomori. Take reči so krop, petrolej in zlasti bencin. Bencin je seveda razmeroma drag, zato se v take svrhe lahko do treh četrtin pomeša z vodo. Pri tej priliki Vas opozarjamo na veliko vnetljivost bencina, ki je zaradi tega zelo nevaren. Kadar imate opravilo z bencinom, ne sme biti nikdar blizu česa gorečega.

Vprašanje 53. Pri nas vinogradniki nočejo več rezati trt na šparone, ker stem trte preveč oslabe; zato puščajo namesto šparonov po en daljši reznik (5—7 oces), ki mu spodnji dve očesi oslepijo. Tako pridejo grozdi bolj na luč in gorkoto, in trta dobro obrodi. Kaj je sediti o takem obrezovanju? (A. V. v S.)

Odgovor: Na vprašanje, kakšno obrezovanje trto bolj slabi, se mora odgovoriti, da ono, ko se trti nareže (pusti) več očes, kajti kolikor otrok več mora mati rediti, tolikokrat več hrane potrebuje. Če torej narežemo en reznik (palec) dveh očes in en šparon šestih očes, ali pa namesto tega samo štiri reznike (palce) dveh očes, bo to za rast in porabo trtne moči končno vseeno; v obeh slučajih bo morala trta rediti osem očes. Obrezovanje na šparone ima mnogo prednosti. Pri njej je rodeč les natančno ločen od mladik, ki naj dajo les za prihodnje leto. Grozdje pride na zrak in solnce bolj kakor pri vsakem drugem obrezovanju. Pozabiti pa ne smemo, da naravnost padajoči solčni žarki, grozdju ne koristijo toliko, kakor odbijani, to je gorkota, žareča iz zemlje, razgrete od solca. Čim bliže zemlje bo grozdje viselo, tem bolj se bo razvijalo. Zato ne smemo z rodečim lesom previsoko od tal, in to bo pri Vaših navpičnih, dolgih, spodaj oslepljenih reznikih nemogoče. Obrezovanje na šparone je razširjeno po krajih, kjer pridelujejo najfinejše vino, to je ob reki Renu, in je doslej niso zavrgli kakor pri Vas. Če mladike na šparonu v poletnem času skrajšujemo pravilno, to je za tretjim ali četrtim listom nad zadnjim grozdom, potem trta, zlasti če ji tudi pravilno gnojimo in jo drugače dobro oskrbuje, prav nič ne oslabi. Žal, da je zadnje povsodi pomanjkljivo. Naši gospodarji bi najrajši trti le jemali in nič ne vrnili. Napaka šparonov je le ta, da nekatere vrste grozdja, ki na daljšem lesu slabo zorijo, na končnih mladikah dobro ne dozore. Sem spada na pr. naša kraljevina, muškatelec itd. Take vrste trt je bolje obrezovati na reznike, in sicer na 3 do 4 reznike dveh do treh očes. Rezniki naj bodo na trti kolikor mogoče pravilno razdeljeni. Najboljša bo torej t. zv. kozlovska vzgoja, ki vam jo o priliki na mestu rad razložim. B. Skalicky.

Vprašanje 54. Naredil sem preklic za svoje kokoši ter sem ga dal županu podpisati, ki ga je pa zavrnil, češ da moram narediti prošnjo na okrajno glavarstvo, ker drugače ne morem kokoši preklicati. Sosedove kokoši namreč delajo na mojem svetu občutno škodo, in dasi sem ga na to opozoril, on noče ničesar slišati in zahteva, da naj jaz najprej svoje kokoši odstranim, ki nikdar ne stopijo na njegov svet, in potem bo šele on svoje kokoši zavaroval. Ali res ne smem kokoši preklicati? Kako se obvarujem nadležnosti in škode po tujih kokoših? (F. M. v M.)

Odgovor: Tako preklicevanje, ki o njem v mnogih krajih naše dežele mislijo, da je veljavno, je popolnoma nepomembno in zato tudi nepotrebno. So pač izjeme, pa te se tičejo največ le nanovo pogozdenih prostorov, kjer je tak preklic po zakonu predpisan. Da bi pa kdo javno preklical, t. j. kakim potem javno prepovedal pasti tuje kokoši na svojem svetu, je ravnotako nezmislno, kakor če bi javno prepovedali pri Vas krasti. Kokoši sploh ne smejo na tuj svet, in če jih kdo izpusti, je po deželnem zakonu za obrambo poljščine prvič kazniv in drugič je dolžan škodo povrniti. Ravnajte se po tem zakonu, in sosedu bo kmalu prešlo veselje puščati svoje kokoši brez varstva, da morejo uhajati na tuj svet.

Kmetijske novice.

Kletarski in vinarski tečaj na Grmu. Kranjska kmetijska šola na Grmu priredi od 4. do 6. marca kletarski tečaj, dne 7. in 8. marca pa vinarski tečaj. Spored tečajev bo naslednji: V pondeljek, dne 4. marca popoldne od 2 do 4: Ravnanje z vinom. Vpliv trgatve in kipenja na kakovost vina. Lastnosti in sestava vina. Od 5 do 6: Preiskovanje vina. V torek, dne 5. marca dopoldne od 8 do 10: Ravnanje z zdravo in pokvarjeno vinsko posodo. Ovinjenje sodov. Poraba in vrednost žvepla v kletarstvu. Od 10 do 12: Praktično razkazovanje v vinski in kipelni kleti. Popoldne od 2 do 4: Pretakanje vina. Čiščenje vina. Precejanje vina. Od 4 do 6: Praktične vaje v vinski kleti. V sredo, dne 6. marca dopoldne od 8 do 10: Lastnosti dobre vinske kleti. Oprava vinske kleti. Napake vina. Od 10 do 12: Praktične vaje v vinski kleti. Popoldne od 2 do 4: Napake in bolezni vina. V četrtek, dne 7. marca od 8 do 10: Cepljenje trt. Siljenje trt v silnicah, gorkih lehah in drugih prostorih. Razkazovanje s cepljenkami v trtnici. Od 10 do 12: Razkazovanje silnice in cepilnik strojev. Vaje v cepljenju. Popoldne od 2 do 4: Saditev novih vinogradov. Ravnanje z mladimi trtami v vinogradu. Od 4 do 5: Vaje v cepljenju trt. V petek, dne 8. marca od 8 do 11: Pomladanska dela v vinogradu. Gojitev in obrezovanje trt, posebno z umetnimi gnojili. Popoldne od 2 do 5: Praktične vaje v obrezovanju trt v šolskem vinogradu v Cerovcih. Ker je udeležba posebno pri kletarskem tečaju omejena, bo dovoljen pristop le tistim, ki jih ravnateljstvo izrecno sprejme. Priglasila, ki jih je takoj poslati (po dopisnici), se sprejemajo pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu, pošta Kandija pri Novem mestu. Oddaljenim in revnim kranjskim vinogradnikom povrne ravnateljstvo potne stroške do Novega mesta in tudi podpore 2 K na dan za prehrano. Za to podporo je treba v priglasilu izrecno prositi.

Občni zbor samostojnega konjerejskega odseka c. kr. kmet. družbe kranjske se je vršil dne 12. svečana 1912. Pri dopolnilnih volitvah v odbor so bili zopet izvoljeni dosedanjí odborniki gg.: Leon baron Liechtenberg, graščak in deželnega glavarja namestnik, Alojzij Paulin, c. kr. živinozdravniški nadzornik, in Ivan Žark, posestnik in župan v Lescah. Novo sta bila izvoljena gg.: Leopold Dekleva, veleposestnik v Bujah, kot zastopnik za Notranjsko, in Ivan Piber, župnik in deželni poslanec, kot zastopnik za Bohinjsko dolino.

V posnemanje bikorejcem. Posestnik Janez Jenko v Dragi pri Sori je dobil leta 1906. plemenskega bika za dveletno rabo. Vsled pravilnega ravnanja in rabe za vožnjo in poljska dela je pa bik ostal po tem času še vedno za plemo sposoben in krotak; zaradi tega ga je posestnik še nadaljnji dve leti obdržal za plemo. C. kr. kmetijska družba je izplačala posestniku Jenku leta 1910. nagrado 240 K. Jenko pa tudi sedaj ni bika prodal, ampak ga ima še danes. Rabi ga za plemo, z njim pa opravlja tudi vsa poljska dela. C. kr. kmetijska družba izplača za čas od leta 1910. do danes zopet nagrade 160 K. Naj bi te vrstice spodbudile naše bikorejce k pravilnemu ravnanju z plemenskimi biki, ki jih, žal, na škodo živinoreje tako zgodaj, navadno v starosti treh let, prodajo mesarju.

Nauk, klavno živino in meso ogledovati. Po razglasu cesarske postave poslovenil dr. Janez vitez Bleiweis-Trsteniški. — Kdor more in hoče to v knjigotrštvu popolnoma razprodano knjigo prodati, naj to obenem s ceno naznani kmetijski družbi, ker se en izvod nujno potrebuje.

Družbene vesti.

* **Redni občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske** se je vršil 26. t. m. Zapisnik o zborovanju priobčimo v prihodnji številki. „Kmetovalca“, kjer bodo vse obpravne in poročila nadrobno razložena. Občnega zbora se je udeležilo blizu 1000 udov iz vseh krajev dežele. Najvažnejša točka dnevnega reda je bila izprememba pravil, ki jo je občni zbor takorekoč soglasno sprejel po načrtu, izdelanem od glavnega odbora. Po novih pravilih postane c. kr. kmetijska družba pravcat kmetijski zastop. Bistvena določila novih pravil istotako objavimo v prihodnji številki „Kmetovalca“. Pri volitvah v glavni odbor namesto dosedanjih družbenih funkcionarjev, ki jim je potekla triletna doba, ki so svoj čas bili za njo izvoljeni, je bil voljen za družbenega predsednika zopet g. komercialni svetnik Frančišek Povše, graščak, državni in deželni poslanec itd. v Ljubljani; za podpredsednika g. dr. Evgen Lampe, deželni poslanec in deželni odbornik ter namestnik deželnega glavarja v deželnem odboru v Ljubljani; in na mesto treh izstopivših odbornikov in namesto dosedanjega odbornika g. dr. Lampeta, ki je bil izvoljen za podpredsednika, so bili izvoljeni gg.: Frančišek Bartol, posestnik, župan in deželni poslanec v Sodražici; Frančišek Istenič, posestnik in načelnik živinorejske zadruge v Gornjem Logatcu; Leopold baron Liechtenberg, graščak in deželnega glavarja namestnik v Jablah pri Mengšu, in Josip Ravnihar, načelnik podružnice c. kr. kmetijske družbe in posestnik v Njivicah pri Radečah.

* **Oddaja semenskega krompirja.** C. kr. kmetijska družba bo oddajala prihodnjo pomlad iz svojega preskušališča semenski krompir, in sicer pridelan iz izvirnega semena, ki je bil večinoma skozi več let preskušan. Na razpolaganje ima družba predvsem že dobro znano vrsto „oneidovec“ in „zborovec“. Obe ti vrsti sta srednje zgodnji, vendar se bližata poznejšim vrstam. Izmed vseh resnično zgodnjih vrst, ki jih je družba preskušala, se je v teku let obnesel kot zdrava krompirjeva vrsta „turovan“, ki ga je družba že osem let preskušala in ga more sedaj z mirno vestjo priporočati. „Turovan“ je tako zgoden, kakor nekaj slavni in sedaj popolnoma opešani „rožnik“, je dovolj rodovit, toda ne tako kakor pozne vrste, kar je navadno pri vseh zgodnjih krompirjevih vrstah. „Turovan“ je predvsem namizna krompirjeva vrsta izbornega okusa. Družba si prizadeva dobiti tudi kako dobro rumeno krompirjevo vrsto. Lansko leto je preskušala sama in v raznih krajih naše dežele rumeni krompir „pišelevce“, ki se je ob lanski suši prav izborno sponesel. Ta vrsta, ki ima lepo rumeno meso, se je lansko leto skazala rodovito ter izbornega okusa. Z velikim trudom se je družbi posrečilo dobiti od slavnoznanega ameriškega gojitelja novih vrst kmetijskih rastlin Luter Burbanka v Los Angeles v Kaliforniji tri nove vrste krompirja, in sicer „krasnega iz Delmenija“ (Delmeny Beauty), „pičblov“ (Peach-blow) in „burbank“. Te tri nove ameriške krompirjeve vrste je družba preskušala tri leta; l. 1909. je bilo ugodno vreme za krompir in so te vrste izredno bogato obrodile; l. 1910. smo pa imeli spomladi in poleti izredno veliko dežja in lansko leto je bila suša, zato pridelek pri teh vrstah ni bil tako velik kakor l. 1909., vendar je prav zelo presegal pridelek „oneidovca“. Vse te tri vrste krompirja so prikladne za vsako porabo, imajo izredno lepo obliko ter popolnoma plitvo ležeča očesa. Družba oddaja „oneidovec“ in „zborovec“ le v celih vrečah po 50 kg, in sicer po 14 K 100 kg z vrečami vred, „turovana“ le v vrečah po 25 kg, in sicer po 30 K 100 kg, rumeni „pišelevce“ v vrečah po 25 kg po

25 K 100 kg, „krasni iz Delmenija“, „pičblov“ in „burbank“ v vrečah po 25 kg po 25 K 100 kg. — Ker more družba od vseh teh vrst le omejeno množino oddati in ker bo letos semenskega krompirja zelo primanjkovalo, zato bo mogoče izvršiti le tiste prve naročitve, ki pravočasno dojdejo.

* **Plemenske bike** bo oddajala c. kr. kmetijska družba v pričetku prihodnje pomladi. Opozarjamo na tozadevni razpis med uradnimi vestmi današnje številke. Ker se bodo pa oddajali tudi v deželi vzrejeni biki, ki jih bo nakupila c. kr. kmetijska družba, zato ravnatoko opozarjamo na razglas glede nakupa domačih bikov.

* **P. n. gg. načelnike podružnic in sploh družbene ude opozarjamo, da znaša udnina za vsakega uda, izvemši za gg. učitelje, 4 K na leto.** Kdor ne plača vse letnine, nikakor ne more biti družbeni ud. Če kaka podružnica sklene, da za svoje ude ne vzame drevja, ali če kak ud ne mara za pristojne mu sadno drevje, je vseeno od vsakega uda na vsak način izterjati 4 K letnine ter je potem 2 K poslati glavnemu odboru v Ljubljano in 2 K ostaneta podružnici.

* **Plemenske prasiče**, in sicer predvsem mladiče, bo oddajala odslej, kakor vsako leto, c. kr. kmetijska družba za polovično kupno ceno. Opozarjamo na dotični razglas med uradnimi vestmi danes številke. Pripomnimo, da vsled pomanjkanja krme utegne letos spomladi primanjkovati mladih plemenskih prasičev, ker so prasičerejci to zimo obdržali le malo plemenskih svinj; zato bo bržkone mlade plemenske prasiče težko dobiti ter bodo dragi. Ker sta tozadevni deželni in deželni podpori omejeni, naj se vsakdo, ki hoče plemenske prasičke dobiti, takoj zglaš in naj sporoči, kdaj mu je najprilicnejše prasiče dobiti. Dobiti je na željo tudi starejše živali, ki so že ali bodo kmalu za pleme sposobne.

* **Modro galico in žveplo** prične naša družba splošno oddajati konci aprila. Cene objavimo v eni prihodnjih številki.

* **Semenska ajda.** Družba bo imela ob setvi za svoje ude ajdovo seme na razpolaganje. Siva ajda, ki jo napačno imenujejo japonsko ajdo, je pravzaprav doma na Francoskem, in od tamkaj je naša družba naročila vagon izredno lepe in težke francoske izvirne sive ajde, ki jo je kupila navzlic visoki ceni. To francosko ajdovo seme bo mogla družba oddajati po 40 K 100 kg z vrečami vred. Poleg te francoske ajde bo pa družba imela tudi več vagonov prav lepe, težke in debelo zrnate ruske temnorjave semenske ajde, ki bo stala 28 K 100 kg z vrečami vred. Ruska temnorjava ajda se pri nas bržkone izpremeni v črnkasto. Ta ajda je na glasu dobre rodovitnosti in da posebno veliko moka. Ajde za seme bo primanjkovalo in zategadelj bo tisti najvarneje ravnal, ki si semensko ajdo pravočasno zagotovi. Iz tega vzroka kmetijska družba že sedaj sprejema naročila na semensko ajdo in bo mogla ustreči le tistim naročnikom, ki se pravočasno zglase.

* **Semenske zmesi detelj in trav** izbrane prve kakovosti ima c. kr. kmetijska družba v zalogi in jih s pomočjo državne podpore oddaja kmetovalcem po znižani ceni. — Opozarjamo na spis „Sestava in setev travnih in deteljnih zmesi“, ki ga na zahtevanje vsakomur zastoj pošljemo. Vsakdo, ki travna in deteljna semena naroči, naj sporoči, koliko posameznih semen kupi, ali pa naj naroči že narejeno zmes, a v tem slučaju mora pisati, kakšna je zemlja, ki jo misli obsejati, in kako velik je dotični prostor.

* **Deteljno seme**, zajamčeno predenice čisto in potrjeno od kmetijsko-kemijskega preskušališča v Ljubljani, oddaja družba svojim udom z zavojem vred, in sicer seme

domače, štajerske ali črne detelje po 2 K 20 h, in seme lucerne ali nemške detelje po 1 K 80 h kilogram.

* **Semena detelj in trav** ima družba naslednje vrste v zalogi:

domača detelja (<i>trifolium pratense</i>)	K 2-20
lucerna (<i>medicago sativa</i>)	" 1-80
hmeljna lucerna (<i>medicago lupulina</i>)	" 1-40
francoska pahovka (<i>avena elatior</i>)	" 1-30
angleška ljulika (<i>lolium perenne</i>)	" 0-60
laška ljulika (<i>lolium italicum</i>)	" 0-60
pasja trava (<i>dactylis glomerata</i>)	" 1-80
senožetna latovka (<i>poa pratensis</i>)	" 3—
navadna latovka (<i>poa trivialis</i>)	" 3-30
medena trava (<i>holcus lanatus</i>)	" 1-40
svetlikasta trstika (<i>Phalaris arundinacea</i>)	" 6 50
trstikasta bilnica (<i>festuca arundinaceae</i>)	" 2—
rdeča bilnica (<i>festuca rubra</i>)	" 1-90
lisičji rep (<i>alopecurus pratensis</i>)	" 2-60
travniška bilnica (<i>festuca pratensis</i>)	" 3-20
mačji rep (<i>phleum pratense</i>)	" 1-80
pasji rep (<i>cynosurus cristatus</i>)	" 1-80
šopolja (<i>agrostis stolonifera</i>)	" 2-40
zlata pahovka (<i>trisetum flavescens</i>)	" 5-20
pokončna stohlara (<i>bromus erectus</i>)	" 1-30

* **Severnonemško seme krmske pese** dobivajo udje pri družbi po 2 K 60 h kilogram z zavojem vred, in sicer rdečo in rumeno mamutovko. Rumena ekendorfovka stane pa 2 K 80 h kilogram.

* **Glede oddaje semen** naznanjamo, da veljajo gori označene cene z zavojem vred in s stroški za vozni list le pri naročilih nad 5 kg. Pri naročilih do 5 kg se posebej zaračunata zavoj in vozni list.

* **P. n. gg. družbene ude** nujno prosimo, da vse gospodarske potrebščine pravočasno naročajo ter se pri naročilih ozirajo na objave v „Kmetovalcu“. Družba oddaja le tiste predmete, ki jih objavlja, zato prosimo, naj naročniki ne povprašujejo po predmetih, ki jih ni v zalogi. Vsak naročnik naj natančno naznani svoj dom, pošto, oziroma železniško postajo.

* **Plačevanje blaga.** Gg. družbenim udom naznanjamo, da se družba strogo drži načela, vse gospodarske potrebščine oddajati le proti takojšnjemu plačilu, oziroma proti povzetju. Družba mora sama vse potrebščine sproti plačevati in nima sredstev, da bi mogla na upanje dajati, zato tudi opozarjamo za plačilo odgovorne podružnične načelnike, da se istotako drže tega načela in da naj skrbne za poravnavo vsakega družbenega računa tekom določenih 14 dni. Častita načelnistva, ki vzlic raznim opominom še dolgujejo za priskrbljene gospodarske potrebščine, tem potom nujno prosimo, naj zaostanke nemudoma poravnajo. Družba nima denarja, da bi malomarne plačnike podpirala, ampak mora svoje obveznosti napram dobaviteljem strogo in natančno spoelnjevati.

* **Semenski oves**, in sicer **Ligovo**, ima družba za spomladansko setev v zalogi. Ligovo je priznana dobra vrsta iz visoke mrzle lege. Družba ga oddaja po 28 K 100 kg z vrečo vred. Blago je težko semensko in skrbno čiščeno. V zalogi sta le dva vagona tega ovsa in bo mogoče postreči samo udom, ki ga naroče, dokler ga je kaj v zalogi.

* **Gnojenje travnikov.** Pri gnojenju travnikov in pašnikov hodita v poštev Tomasova žlindra in kalijeva sol. Seveda je treba gnojiti tudi z dušičnatimi gnojili. Med njimi je najcenejša gnojlica, in le če te ni, potem naj se poleg gori omenjenih gnojil, ki jih je vsekako treba raz-

trositi jeseni ali zgodaj pozimi, pognoji travnik zgodaj spomladi z amonijevim sulfatom. Razen drugih velikih prednosti, ki jih ima Tomasova žlindra kot gnojilo za travnike, je pri nas posebno važno dejstvo, da ima Tomasova žlindra tudi veliko apna v sebi, ki je važna hranilna snov za rastline, kajti le z njim se prideluje dobra krma, ki dela živino rastno in močno. Ker se gnojenje že povsodi vrši, je družba v „Kmetovalcu“ opozorila, naj udje z naročili nikar ne odlašajo. To velja zlasti za naročnike celih vagonov, ki lahko pridejo v največjo zadrego, če gnojila ne naroče pravočasno; tvornica namreč ni poslala večje množine žlindre po parniku čez morje v Trst, odkoder bi se naročnikom lahko hitro ustreglo, ampak bo posamezne vagone po železnici pošiljala. Navadno pa traja do 15 dni, po izkušnjah celo do tri tedne, preden pride taka pošiljatev do naročnika, kajti tvornica je v sedanjem času preobložena z delom, vrhutega železniških vozov silno primanjkuje, vsled česar večkrat ne more naročbe takoj izvršiti; železniška vožnja pa tudi traja najmanj 7 do 10 dni. Družba torej pričakuje hitrih naročil na gnojila, ki jih bo potem lahko še pravočasno izvršila, dočim naročeb, ki se družbi šele v zadnjem trenutku prijavijo in ki so takrat že zelo nujne, ne more brez odloga izvršiti. Vse posameznosti glede cen in popusta so niže doli razvidne.

* **Umetna gnojila** ima e. kr. kmetijska družba naslednja v zalogi:

Tomasovo žlindro. Cena za nadrobno oddajo 19 odstotne žlindre v Ljubljani je K 7— in 20 % K 7-25 za 100 kg.

Naročbe na cele vagone se bodo izvrševale po naslednjih cenah:

16 %	17 %	18 %	19 %	20 %	21 %
K 512—	K 544—	K 576—	K 608—	K 640—	K 672—

za cel vagon z 10.000 kg, popust znaša z ozirom na prihranitev stroškov za prevažanje K 25— pri celem vagonu.

Te cene je razumeti bazis Trst, t. j. naročnik bo plačal le toliko voznine, kolikor bi znašala iz Trsta do zadnje postaje, čeravno dobi žlindro naravnost iz tvornice.

Kdor je ali bo dobil žlindro v celih vagonih, naj nam po prejemu vozni list vrne, da bomo videli, če je pravilno voznino plačal. Železnica je že mnogokrat pomotoma preveč zaračunila.

Rudninski superfosfat s 14 % v vodi raztopne fosforove kisline po K 7— 100 kg z vrečo vred.

Kostno moko po 10 K 100 kg z vrečo vred.

Kostni superfosfat po 11 K 100 kg.

Kajnit po 5 K 50 h 100 kg. Naročila na cele vagone se izvrše naravnost iz tvornice in se cena vsled zmanjšanja stroškov dokaj zniža.

Kalijevo sol po K 12-60 100 kg. To gnojilo se oddaja tudi v vrečah po 50 kg za 6 K 50 h, ker tvornica za množine po 50 kg zaračuna 20 h za vrečo. Kdor gnoji travnike s Tomasovo žlindro ali z rudniskim superfosfatom, ta mora gnojiti tudi s kalijem, bodisi s kalijevo soljo ali s kajnitom. Mi odločno priporočamo kalijevo sol, ki ima v sebi 42 % kalija in stane 12 K 60 h, dočim ima kajnit le 12 — 13 % kalija ter stane 5 K 50 h. Namesto 300 kg kajnita se vzame le 100 kg kalijeve soli, a ima še več kalija in se vrhutega še prihrani 3 K 90 h.

Amonijev sulfat po 36— K 100 kg iz Ljubljane. To gnojilo je važno za gnojenje na njivah žitu, krompirju, ozimni itd., in sicer v zvezi s superfosfatom in s kalijevo soljo. Poraba amonijevega sulfata v vinogradih je

zlasti važna in zato posebno priporočena. Opozarjamo na spise: „Gnojenje travnikov spomladi s posebnim ozirom na umetna gnojila“ v drugi, „Uspeh poskušanj pri gnojenju travnikov z umetnimi gnojili, in sicer posebno z amonijevim sulfatom“ v tretji in v nadaljnjih lanskih številkah, potem „Gnojenje travnikov z umetnimi gnojili spomladi“ v četrti štev. lanskega „Kmetovalca“.

* Mešano umetno gnojilo (vinogradniško gnojilo), ki ima 10 % v vodi raztopne fosforove kisline, 10 % žveplenokislega kalija in 4 % amonijevega dušika, oddaja družba po 16 K 50 h 100 kg z vrečo vred. (Glej spis „Mešana umetna gnojila“ v 3. štev. lanskega „Kmetovalca“.)

Vrtno gnojilo (mešano umetno gnojilo za zelenjad, cvetice in rastline v cvetličnikih), ki vsebuje 7 % v vodi raztopne fosforove kisline, 6 2/3 % čistega kalija (ne žveplenokislega!) in 6 1/2 % dušika (5 % amonijevega dušika in 1 1/2 % dušika solitrne kisline) oddaja družba po 40 h kg z vrečo vred.

* **Tropine podzemeljskega oreha.** Te tropine imajo zajamčeno 56 do 57 odstotkov beljakovin in maščobe v sebi. Družba je ugodno kupila večjo množino in jih oddaja po 20 K 100 kg iz Ljubljane. Prof. dr. Pott pravi v svoji knjigi o krmilih: „Orehove tropine se morajo prištevati najmočnejšim dušičnatim in najlažje prebavnim rastlinskim močnim krmilom; odlikujejo se posebno po večji vsebini beljakovin.“ Tudi mi jih priporočamo našim udom, ki imajo živino navajeno na krmljenje z močnimi krmili; dobivajo se v vrečah po 75 kg.

* **Sezamove tropine.** Družba ima v zalogi najfineje zmlete sezamove tropine, in jih oddaja po K 19 — 100 kg iz Ljubljane. Te tropine družba jako priporoča. Vsebujejo do 50 odstotkov beljakovin in maščobe in se dobivajo v vrečah po 75 kg. Živinorejce opozarjamo na spis „Krmljenje z oljnimi tropinami“, ki je izšel v „Kmetovalcu“ in ki ga v obliki „Gospodarskih navodil“ na zahtevanje vsakomur brezplačno pošljemo. — Priporočati je umnim gospodarjem, da si čimprej priskrbe zadostno množino teh tropin.

* **Sladkornata močna krmila** kot okrepčujočo primes k drugim krmilom ima odslej naša c. kr. kmetijska družba v zalogi ter jih oddaja le v celih vrečah po 50 kg, in sicer mešanice za in za pitanje po 20 K, ter za molzne krave tudi po 20 K z vrečami vred iz družbenega skladišča ali postavljene na ljubljanski kolodvor. Cela vreča teh krmil, ki tehta 50 kg, stane polovico gori označenih cen. Opozarjamo na spis „Sladkornata močna krmila“ v 2. št. letošnjega „Kmetovalca“, ki pojasnjuje naravo, učinek in način pokladanja sladkornatih močnih krmil.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dne 12. februarja 1912.

Seji je predsedoval družbeni predsednik g. komercialni svetnik Francišek Povše, in navzoči so bili: družbeni podpredsednik g. Ivan Knez, gg. odborniki baron Apfaltrern, Dimnik, Hladnik, Jan, Kosler, dr. Lampe, baron Liechtenberg, A. Paulin, Rohrmann ter družbeni tajnik ravnatelj Pirc.

Glavni odbor je vzel na znanje in je odobril, da se je za 19. t. m. določeni družbeni redni občni zbor preložil na 26. t. m. in da se je zato izdala 3. letošnja številka „Kmetovalca“ namesto 15. t. m. že 10. t. m., vsled česar so vsi udje pravilno obveščeni o novem dnevu občnega zbora, kakor velevala družbena pravila.

Glavni odbor je odobril nakup vseh geoloških kart za Kranjsko, ki so potrebne za izdelovanje strokovnih poročil na

c. kr. kmetijsko ministrstvo glede prošenj za državno podporo v svrhu ustanovitve zadružnih pašnikov.

Ker pride letos na vrsto oddaja sadnega drevja iz letnika družbene drevesnice, ki je najmanjši in je v njem bilo pred štirimi leti precejšen del drevja uničenega po ogrcih, zato družba letos nikakor ne bo izhajala s svojim drevjem, celo ker je računati na najmanj 2000 novih udov, je glavni odbor naknadno odobril od strani tajništva izvršeni nakup 7000 visokodebelnih dreves iz zadružnih drevesnic na Gornjem Avstrijskem.

Glede plemenskih bikov, ki jih c. kr. kmetijska družba kranjska prevzame za oddajo po nižani ceni na račun državne podpore iz deželnega dvorca na Robežu, je glavni odbor sklenil, da se biki dogovorno z deželnim odborom prevzamejo po posebni komisiji, ki bo biki presodila in cenila.

Glavni odbor je vzel na znanje računski zaključek c. kr. kmetijske družbe za l. 1911. in proračun za l. 1913., ki se predložita prihodnjemu družbenemu občnemu zboru.

Glavni odbor je končno redigiral načrt novih družbenih pravil, ki se predloži prihodnjemu občnemu zboru v odobrenje.

Na podlagi došlih prošenj za državno ustanovo enemu slušatelju visoke šole za živinozdravništvo s Kranjskega je glavni odbor sklenil predložiti c. kr. kmetijskemu ministrstvu svoj predlog.

Glavni odbor je določil prispevek nekemu županstvu, ki je kupilo plemenskega bika v deželi, določil mesečno premijo nekemu posestniku, ki je imel subvencijskega bika čez tri leta čez določeno dobo, in sicer s pogojem, da se zastopnik družbe na mestu prepriča o resničnosti podatkov. Istotako je glavni odbor sklenil, da mora neki posestnik, ki je dobil bika po nižani ceni in ga je že čez nekaj mesecev prodal, plačati ves razloček med kupno in oddajno ceno.

Za nove ude so se priglasili in so bili sprejeti gg.:

Mesec Ivan, posestnik na Mlaki; Azbe Anton, posestnik Zaprevoljam; Kuhar Anton, posestnik v Spod. Dupljah; Gros Matija, posestnik v Dupljah; Bister Miha, posestnik na Moščenicah; Miškovnik Ivan, posestnik v Kajtezah; Cotič Francišek, posestnik v Škrbini; Toš Tomaž, ekonom v Drbetincih; Meglič Janez, posestnik v Dolini; Godnov Anton, posestnik v Dolini; Zaplotnik Ivan, posestnik v Dolini; Ahačič Alojzij, posestnik pri Sv. Ani pod Ljubeljem; Kavar Anton, posestnik pri Sv. Ani pod Ljubeljem; Pernuš Jakob, posestnik pri Sv. Ani pod Ljubeljem; Potokar Josip, župnik v Trziču; Polenšek Matevž, posestnik na Brezovici; Bodlaj Ivan, posestnik v Žvirčah; Zupanc Anton, posestnik v Znojilah; Pajk Josip, posestnik v Malem Vidmu; Teran Peter, posestnik pri Sv. Ani; Fortun Peter, posestnik v Damelju; Madronič Pavel, posestnik v Dalnjih Njivah; Fortun Mate, posestnik v Damelju; Jerič Alojzij, župnik na Vrhu; Mrak Ivan, posestnik v Pečinah; Ločičnik Francišek, posestnik na Otoku pri Bočni; Avbelj Ivan, posestnik v Tomačevem; Hafner Ivan, posestnik v Vinktu; Pahor Albert, posestnik v Štangi; Ludvik Ivan, pos. v Vel. Brdu; Havlin Vinko, poslovođa v Kočah; Hudobilnik Francišek, posestnik na Bregu; Jenko Marija, posestnica na Križu; Krek Jakob, posestnik v Butanjevi; Tušek Marija, posestnica v Martinjem vrhu; Mihevc Anton, posestnik v Martinjem hribu; Prebilih Jure, posestnik v Dolu; Pristovnik Josip, posestnik v Črešnjicah; Ovsenek Anton, posestnik na Gorici; Brus Alojzij, posestnik v Hotederšici; Deželak Martin, posestnik v Ložah pri Sv. Miklavžu; Vidmar Francišek, posestnik v Tinjah; Marinč Ivan, posestnik v Gotencu; Mlakar Josip, posestnik v Ponikvah; Noč Marija, posestnica v Mostah; Baloh Viktor, trgovec v Mostah; Pretnar Tomaž, posestnik v Žirovnici; Volk Francišek, posestnik v Smokuču; Perhaj Janez, posestnik v Malih Laščah; Tomažin Francišek, posestnik na Rašici; Štrukelj Karel, posestnik na Rašici; Tomšič Janez, posestnik v Srobotniku; Prijatelj Matevž, posestnik v Podsmreki; Jamnik Francišek, posestnik v Brankovem; Somrak Anton, posestnik v Vel. Laščah; Ramovž Jakob, župnik v Vel. Laščah; Brodnik Josip, poslovođa v Vel. Laščah; Jelenc Ivan, tajnik v Vel. Laščah; Somrak Ivan, posestnik v Logarjih;

Podlogar Frančišek, posestnik v Logarjih; Rigler Frančišek, posestnik v Logarjih; Peček Janez, posestnik v Volaki; Gruden Josip, posestnik v Volaki; Hiti Janez, posestnik v Ceglenci; Gradišar Janez, posestnik v Kneju; Gradišar Alojzij, posestnik v Kneju; Novak Josip, posestnik v Hlebcah; Praznik Anton, posestnik v Marinčkah; Purkart Janez, posestnik na Centi; Kaplan Janez, posestnik v Vel. Laščah; Peterlin Ludvik, organist v Dolščaku; Prijatelj Alojzij, posestnik v Vel. Slevcah; Pečnik Ivan, posestnik na Rašici; Šajn Ivan, posestnik v Malih Laščah; Brodnik Ivan, posestnik na Griču; Zadnik Ivan, posestnik v Malih Laščah; Tomšič Anton, posestnik; v Gor. Podpoljanah; Hočevar Anton, posestnik v Gor. Podpoljanah; Andlovic Ivan, posestnik in gostilničar v Zupuzah; Škvarč Frančišek, posestnik na Kolk; Slejko Ivan, posestnik v Zupuzah; Golob Josip, posestnik v Glinku; Janežič Frančišek, posestnik v Malkovcu; Kolenec Anton, posestnik v Škrljevem; Pevec Anton, posestnik v Podstrmecu; Peček Anton, posestnik v Trbincu; Repovš Janez, posestnik v Dragi; Rugelj Marija, posestnica v Št. Rupertu; Sitar Alojzij, posestnik in mlinar v Prelesju; Terkovnik Anton, posestnik v Vel. Cirkniku; Uhan Anton, posestnik v Dragi; Urigel Frančišek, posestnik na Selu; Globokar Anton, posestnik v Vel. Lesah; Mestnik Josip, posestnik v Krški vasi; Hočevar Frančišek, posestnik v Trebnji gorici; Turk Janez, posestnik v Znojilah; Miklavčič Frančišek, posestnik v Podbukovju; Hribar Josip, posestnik v Podbukovju; Globokar Alojzij, posestnik v Vel. Lesah; Prosen Josip, posestnik na Gmajni; Novak Josip, posestnik v Gabrovčecu; Miklavčič Frančišek, posestnik na Oselci; Skubic Janez, posestnik na Oselci; Zaviršek Anton, posestnik v Krški vasi; Čerin Karel, župnik v Boh. Beli; Polanec Lovro, posestnik v Boh. Beli; Zupan Frančišek, posestnik v Lomu; Primožič Andrej, posestnik v Lomu; Meglič Janez, posestnik v Lomu; Meglič Ignacij, posestnik v Lomu; Godnov Frančišek, posestnik v Lomu; Perne Josip, posestnik v Lomu; Rozman Marija, posestnica v Lomu; Verščaj Josip, posestnik v Leskovcu; Vodopivec Josip, posestnik v Gorenji vasi; Pavlovič Josip, posestnik v Bregeh; Pirč Janez, posestnik v Leskovcu; Avguštin Jakob, posestnik v Veniškah; Sotlar Ivan, posestnik v Dolah; Svetlik Frančišek, posestnik v Krnicah; Lapajne Janez, posestnik v Krnicah; Lampe Ignacij, posestnik v Sp. Idriji; Petrič Jakob, posestnik v Sp. Kanomljah; Lapajne Frančišek, posestnik v Krnicah; Velikanje Janez, posestnik v Sp. Kanomljah; Prelovec Frančišek, posestnik v Sp. Kanomljah; Kenda Anton, posestnik v Sp. Kanomljah; Kenda Jakob, posestnik v Sp. Kanomljah; Kenda Frančišek, posestnik v Krnici; Kenda Boštjan, posestnik v Krnici; Gostiša Valentin, posestnik v Sp. Kanomljah; Likar Anton, posestnik v Sred. Kanomljah; Lapajne Jožef, posestnik v Krnici; Bratuž Matija, posestnik v Sred. Kanomljah; Petercel Janez, posestnik v Spod. Kanomljah; Rupnik Frančišek, posestnik v Krnici; Corn Andrej, posestnik v Sp. Kanomljah; Petercel Janez, posestnik v Spod. Kanomljah; Gnjezda Frančišek, posestnik v Gor. Kanomljah; Gnjezda Alojzij, posestnik v Gor. Kanomljah; Vončina Matevž, posestnik v Gor. Kanomljah; Golob Frančišek, posestnik v Spod. Kanomljah; Sever Frančišek, posestnik v Spod. Idriji; Vončina Janez, posestnik v Gor. Kanomljah; Baloh Anton, posestnik v Spod. Kanomljah; Lapajne Janez, posestnik v Spod. Kanomljah; Filipič Frančišek, posestnik v Spod. Kanomljah; Hladnik Jožef, posestnik v Spod. Kanomljah; Rovtar Janez, posestnik v Krnici; Erjavce Valentin, posestnik v Gor. Kanomljah; Cuzak Ivan, posestnik v Sodinji vasi; Svetek Janez, posestnik v Sodinji vasi; Svetek Janez, posestnik v Dobrunjah; Lampič Janez, posestnik v Podmolniku; Peterca Frančišek, posestnik v Dobrunjah; Dolinšek Anton, posestnik v Podmolniku; Alič Janez, posestnik v Sostrem; Krušič Anton, posestnik v Česnjicah; Babnik Anton, posestnik v Sostrem; Černe Janez, posestnik v Zavogljah; Habič Anton, posestnik v Podlipoglavu; Peterca Lovrenc, posestnik v Dobrunjah; Gregorič Lovrenc, posestnik v Zadvoru; Jakož Jožef, posestnik v Dobrunjah; Černe Anton, posestnik v Dobrunjah; Janežič Janez, posestnik v Dobrunjah; Dimnik Tomaž, posestnik

v Dobrunjah; Selan Jožef, posestnik v Dobrunjah; Trškan Janez, posestnik v Zagradišah; Lovše Janez, posestnik v Dobrunjah; Trkov Janez, posestnik v Zadvoru; Lamberger Janez, posestnik v Dobrunjah; Šubel Janez, posestnik v Podmolniku; Miklavcec Janez, posestnik v Podmolniku; Habič Janez, posestnik v Sodinji vasi; Selan Janez, posestnik v Dobrunjah; Remec Frančišek, posestnik v Zadvoru; Novak Andrej, posestnik v Česnjicah; Erbežnik Jernej, posestnik v Koroški Beli; Čop Blaž, posestnik v Koroški Beli; Kapus Ivan, posestnik v Koroški Beli; Košir Frančišek, župnik v Koroški Beli; Kocjan Janez, posestnik v Koroški Beli; Kosmač Josip, posestnik na Potoku; Krevlič Andrej, posestnik na Potoku; Lipovec Marija, posestnica v Koroški Beli; Malej Frančišek, posestnik v Koroški Beli; Markez Jernej, posestnik v Koroški Beli; Mulej Josip, posestnik na Potoku; Noč Martin, posestnik v Koroški Beli; Noč Mihael, posestnik in gostilničar v Javorniku; Noč Martin, posestnik v Koroški Beli; Noč Frančišek, posestnik v Javorniku; Noč Matevž, posestnik v Javorniškem Rovtu; Rainhart Jakob, posestnik v Koroški Beli; Smolej Janez, posestnik v Koroški Beli; Smolej Janez, posestnik v Koroški Beli; Smolej Jakob, posestnik v Koroški Beli; Svetina Anton, posestnik v Koroški Beli; Šoberl Josip, posestnik v Koroški Beli; Vidic Janez, posestnik v Koroški Beli; Sever Lovrenc, posestnik v Klečah; Goli Janez, posestnik v Rudniku; Glavič Frančišek, posestnik v Daljni vasi; Vidic Jakob, posestnik v Rudniku; Istenič Frančišek, posestnik v Rudniku; Dremelj Janez, posestnik v Rudniku; Vode Anton, nadučitelj v Rudniku; Sajevec Lovro, posestnik v Kotredežu; Cencelj Frančišek, posestnik na Lokah; Kos Matija, posestnik na Selu; Lovrin Josip, posestnik v Lokah; Okorn Frančišek, posestnik v Spod. Besnici; Krajšek Jernej, posestnik v Jagnenci; Kovač Jožef, posestnik v Gor. Impoljah; Žnidaršič Martin, posestnik v Spod. Impoljah; Sinjur Alojzij, posestnik na Vrhu; Zupančič Frančišek, posestnik v Vabli gorici; Miklavčič Miha, posestnik v Kremenjaku; Mrzel Anton, posestnik v Zagriču; Mulh Frančišek, posestnik v Stari gori; Merkvic Miha, posestnik v Kamnem vrhu; Kožemel Anton, posestnik v Gabrovki; Gerden Frančišek, posestnik v Cirkniku; Mrzel Anton, posestnik v Gabrski gori; Resnik Anton, posestnik v Moravčah; Murnik Frančišek, posestnik v Poljčah; Robar Ivan, posestnik v Gaberniku; Gasperin Josip, gostilničar in kovač v Stari Fužini; Dobravec Anton, posestnik v Česnjici; Sodja Frančišek, posestnik v Česnjici; Cvetek Ivan, posestnik v Stari Fužini; Odar Ivan, posestnik in gostiln. v Studoru; Urbanec Matevž, posestnikov sin v Stari Fužini; Majetič Ivan, gostilničar v Stari Fužini; Hribar Ivan, posestnik v Jereki; Tavčar Ignacij, posestnik v Podgori; Dovč Ignacij, posestnik v Tomačevem; Anžin Frančišek, posestnik v Tomačevem; Dovč Josip, posestnik v Tomačevem; Jernejec Blaž, posestnik v Tomačevem; Srakar Ivan, posestnik v Tomačevem; Žužek Frančišek, posestnik v Čilpahu; Bunderšek Josip, posestnik v Svinem; Volasko Miha, posestnik v Brezju; Klobučar Andrej, posestnik v Škorklji; Fabijan Janez, posestnik v Zavinku; Jerele Janez, posestnik v Stari vasi; Fišter Janez, posestnik v Resi; Rabzelj Frančišek, posestnik v Žloganju; Kocijan, Kancijan, posestnik v Segonjah; Resnik Anton, posestnik v Rogačici; Janežič Frančišek, posestnik v Hrastuljah; Repše Frančišek, posestnik v Jagnjenci; Tekavec Anton, posestnik na Muljavi; Jurčič Ciril, posestnik na Muljavi; Rus Janez, posestnik na Muljavi; Meglič Josip, posestnik v Potoku; Erjavce Josip, posestnik na Oselci; Godec Josip, posestnik na Oselci; Miklavčič Matija, posestnik na Oselci; Kastelic Josip, posestnik na Oselci; Kožar Anton, posestnik na Vidmu; Zajec Josip, posestnik v Znojilah; Miklavčič Frančišek, posestnik v Malih vrhah; Hočevar Anton, posestnik v Gradičku; Godec Ivan, posestnik v Trebnji Gorici; Hočevar Damjan, posestnik v Malih vrhah; Vidic Anton, posestnik na Gmajni; Kastelic Ignacij, posestnik v Leševju; Svetin Frančišek, posestnik v Mervcih; Zabukovec Josip, posestnik v Gabrovčici; Koščak Jos., pos. v Leševju; Koščak J., pos. v Znojilah; Fink Fr., pos. v Znojilah; Borštnik J., pos. na Vidmu; Zupanc Ignacij, posestnik v Znojilah; Škufca Anton, posestnik v Znojilah,

Puš Janez, posestnik v Krški vasi; Zelnikar Janez, posestnik v Trebni gorici; Miklavčič Josip, posestnik v Leševju; Strah Josip, posestnik v Podbukovju; Mencin Josip, pos. v Krški vasi; Strdjan Terezija, posestnica na Muljavi; Cankar Tomaž, posestnik v Dvoru; Sušnik Tomaž, posestnik v Setniku; Tominec Anton, posestnik v Setnici; Stanovnik Ivan, posestnik v Brišah; Dolinar Ivan, posestnik na Selu; Zupan Ivan, posestnik v Vel. Mengšu; Cuderman Blaž, posestnik v Babnem vrtu; Črnilec Janez, posestnik v Trsteniku; Grašič Jakob, posestnik v Trsteniku; Gros Josip, posestnik v Trsteniku; Javornik Josip, posestnik v Trsteniku; Košir Jakob, posestnik v Trsteniku; Košir Lovro, posestnik v Tenetišah; Košnjek Jakob, posestnik v Trsteniku; Krničar Peter, posestnik v Babnem vrtu; Lombar Josip, posestnik v Babnem vrtu; Lombar Josip, posestnik v Babnem vrtu; Lombar Valentin, posestnikov sin v Babnem vrtu; Lombar Josip, posestnik v Trsteniku; Markuta Janez, posestnik v Očadovljah; Prne Anton, posestnik na Povlju; Perčič Janez, posestnik v Babnem vrtu; Prne Janez, posestnik na Polju; Perčič Andrej, posestnik na Povlju; Popovič Josip, posestnik v Tenetišah; Rozman Tomaž, posestnik na Povlju; Studen Josip, posestnik v Očadovljah; Štefe Gregor, posestnik v Očadovljah; Ušlaker Francišek, posestnik v Očadovljah; Valjavec Josip, posestnik v Žabljah; Weißeisen Alojzij, posestnik v Tupaličah; Zaplotnik Anton, posestnik v Trsteniku; Šivic Francišek, posestnik na Brezju; Vesel Francišek, posestnik v Moravčah; Lunder Francišek, posestnik v Dol. Podpoljanah; Marolt Ivan, posestnik v Dol. Podpoljanah; Centa Ivan; posestnik v Hribarjevem; Grubelnik Jakob, p. d. Hirs, posestnik v Železni kapli; Mokotar Maks, posestnik v Spod. Bregu; Jenček Francišek, posestnik v Strmci; Istenič Jernej, posestnik v Gor. Logatcu; Urbančič Anton, posestnik v Gorenji vasi; Drobnič Francišek, posestnik v Tomažinah; Zakrajšek Anton, posestnik v Lužarjih; Nartnik Jakob, posestnik v Brišah; Železnik Francišek, posestnik v Zaplani; Kovač Marija, posestnica v Št. Jurju pod Kumom; Jane Ivan, posestnik v Jelševcu; Jane Josip, posestnik v Smečicah; Žarn Alojzij, posestnik v Malem Trnu; Jenko Ivan, posestnik v Tominjah; Logar Anton, posestnik v Vrbovem; Novak Ivana, posestnica »Hotela Ilirija« v Ilir. Bistrici; Stadler Adolf, posestnik in trgovec v Zarečju; Štefančič Anton, posestnik v Jablanici; Prelog Ivan, posestnik v Zarečju; Kalc Lovro, posestnik v Kuteževem; Benigar Jožefa, posestnica v Trnovem; Drašlar Francišek, strojar in posestnik v Drašci; Telban Ivan, klobučar in posestnik v Borovnici; Nartnik Jakob, posestnik v Brišah; Laznik Valentin, posestnik v Brišah; Gerjol Francišek, posestnik v Brišah; Kržišnik Alojzij, posestnik v Setniku; Ravnabrib Matevž, posestnik v Brišah; Zalaznik Lovro, posestnik v Prapročah; Peklaj Francišek, posestnik v Hrastnici; Peklaj Josip, posestnik v Belci; Hudobilnik Ivan, posestnik v Zadragi; Suhadolnik Francišek, posestnik v Sabočevem; Hočevar Alojzij, posestnik v Zapogah; Mlakar Anton, posestnik na Vrhniku; Šprohar Anton, posestnik v Suhorju; Šetina Francišek, posestnik v Prečni; Cimermančič Matija, posestnik v Dolnji Težki vodi; Dular Alojzij, posestnik v Vel. Škrjančah; Kostrevec Francišek, posestnik v Vel. Bučni vasi; Gorše Matija, posestnik na Krki; Gačnik Ivan, posestnik v Boričevem; Hrovat Francišek, posestnik na Brodu; Može Francišek, posestnik v Stopičah; Maloh Ivan, posestnik v Drski; Štih Ivan, posestnikov sin v Gotni vasi; Staniše Francišek, posestnik na Krki; Primec Josip, posestnik na Pristavi; Avsec Josip, posestnik v Mali Cikavi; Lavrenčič Francišek, posestnik v Vrhpolju; Lavrenčič Andrej, posestnik v Vrhpolju; Bajec Ivan, posestnik v Dupljah; Bizjak Josip, posestnik v Sanaboru; Ferjančič Marija, posestnica v Sanaboru; Hlad Ivan, posestnik v Dupljah; Jerončič Simon, posestnik v Sanaboru; Kodelja Josip, posestnik v Vrhpolju; Kodelja Ivan, trgovec v Budanjah; Razpor Ivana, posestnica v Vrhpolju; Kobentar Francišek, posestnik v Št. Jakobu v Rožu; Milovnik Ivan, p. d. Koren, posestnik v Zahomcu; Janež Ivan, posestnik in mlinar v Globelji; Belaj Jurij, posestnik v Žigmaricah; Lesar Francišek, posestnik v Zapotoku; Močilnikar Francišek, posestnik v Zgor. Kašlju; Štiglic

Maks, posestnik v Rečici v Sav. dol.; Plešic Josip, posestnik v Preski; Naglič Mihael, posestnik v Zgor. Beli; Mali Francišek, posestnik v Beli Peči; Resnik Jakob, posestnik v Trobevnem; Plahutnik Francišek, posestnik v Rožičevem; Poljanšek Jakob, posestnik v Markovem; Intihar Matija, posestnik v Ulaki; Pečolar Francišek, posestnik v Lehnu; Smrkolj Gašper, posestnik v Hrastniku; Tomel Ivan, posestnik v Učaku; Zalokar Ivan, posestnik v Vrhju; Klemenec Andrej, posestnik v Planini pri Rakeku; Kogovšek Ivan, posestnik v Planini pri Rakeku; Mahnič Francišek, posestnik v Planini pri Rakeku; Milavec Andrej, posestnik v Malnih pri Rakeku; Mrhar Francišek, posestnik v Planini pri Rakeku; Zihel Andrej, posestnik v Planini pri Rakeku; Novak Janez, posestnik v Jami; Novak Josip, posestnik v Prašah; Dostal Stanko, župnik v Semiču; Šercelj Francišek, posestnik v Kotu; Polenek Josip, posestnik na Klancu; Radenčič Janko, posestnik v Selih; Stražišar Ivan, posestnik v Stražišču; Tekavec Ivan, posestnik nad Zalo; Osredkar Anton, posestnik v Osojnici; Perko Mihael, posestnik na Črešnjevcu; Gole Jakob, posestnik v Podčetrku; Urek Ivan, posestnik v Jerslavcih; Tomec Francišek, posestnik v Daljnji vasi; Zor Marija, posestnica v Kozarjah; Rihteršič Nikolaj, posestnik v Kamni gorici; Prešeren Ivan, posestnik na Brezju; Lipičar Štefan, posestnik v Dol. Kalu; Levstik Mihael, učitelj v Celju; Januš Francišek, posestnik in gostilničar v Domžalah; Goljar Leopold, posestnik v Gunceljah; Fajdiga Anton, posestnik v Vrhju pri Sobračah; Bečaj Anton, posestnik in zidar v Hruškarjih; Seljak Ivan, posestnik v Otaležu; Žibert Ivan, posestnik v Cerkljah; Butara Ivan, posestnik v Cerkljah; Rigler Francišek, posestnik v Podpoljanah; Gradišar Alojzij, posestnik v Rašici; Zakrajšek Josip, posestnik v Hlepčah; Pucelj Anton, posestnik v Veliki Slevici; Drmaž Josip, posestnikov sin v Orehovici; Pirman Andrej, posestnik v Zilcuh; Mlakar Francišek, posestnik v Igavasi; Hafner Ivan, posestnik v Kotu; Čepon Janko, nadučitelj v Polhovem gradu; Heberle Ivan, posestnik v Studenčicah; Hočevar Anton, posestnik v Vel. Lesah; Hladnik Francišek, posestnik v Podpesku; Mal Francišek, posestnik v Pretržu; Malik Evstahij, posestnik na Slapu; Škrl Ivan, posestnik na Slapu; Žorš Ivan, posestnik na Slapu; Vidrih Josip, posestnik na Slapu; Ferjančič Štefan, posestnik na Slapu; Židanik Matija, posestnik na Slapu; Rondič Jakob, posestnik na Slapu; Furlan Alojzij, posestnik na Slapu; Uršič Stanislav, posestnik na Slapu; Trošt Maks, posestnik na Slapu; Nussdorfer Fortunat, posestnik na Slapu; Podgornik Matevž, posestnik na Slapu; Barič Francišek, posestnik na Slapu; Jež Andrej, posestnik na Slapu; Jež Ivan, posestnik na Slapu; Furlan Avguštin, posestnik na Slapu; Gril Ivan, posestnik na Slapu; Rondič Matija, posestnik na Slapu; Židanik Josip, posestnik na Slapu; Furlan Jakob, posestnik na Slapu; Podgornik Simon, posestnik na Slapu; Jež Anton, posestnik na Slapu; Jelenec Josip, posestnik in gostilničar v Dol. Suhorju; Nemanič Janez, posestnik v Dragomlji vasi; Nemanič Juraj, posestnik v Bereči vasi; Gerksič Martin, posestnik v Gor. Suhoru; Kramarič Janez, posestnik v Dragomlji vasi; Gerksič Martin, posest. v Gor. Suhoru; Pavlovčič Jakob, župnik v Dol. Suhoru; Govednik Anton, posestnik in čevljar na Brezovici; Žlogar Janez, posestnik v Bušnji vasi; Gregori Josip, želez. čuvaj v Rečici; Poklukar Ivan, posestnik v Rečici; Marto Pavel, hotelir v Rečici; Šterk Mihael, posestnik v Sodevcih; Novak Francišek, posestnik v Deleješju; Pipan Peter, župan na Planini; Strancar Anton, posestnik v Dolenjah; Česen Anton, posestnik na Planini; Rešeta Pavel, posestnik na Planini; Vovk Ciril, posestnik na Planini; Setničar Francišek, posestnik v Bukovem vrhu; Mrak Jakob, posestnik v Delnicah; Gorjanc Martin, posestnik v Postojni; Jurca Francišek, veleposestnik v Postojni; Bartol Ivan, posestnik na Hribu; Mikolič Francišek, posestnik v Travniku; Albinini Ivan, posestnikov sin na Spodnji Dobravi; Benedičič Anton, posestnik na Brezovici; Globočnik Jera, posestnica na Otočah; Koselj Jakob, posestnik na Brezovici; Koselj Josip, posestnik na Zgor. Dobravi; Potočnik Josip, posestnik v Mišacih; Lozej Alojzij, posestnik v

Vrhopolju; Premrov Josip, posestnik v Vrhopolju; Mikuž Franciška, posestnica in trgovka v Črnem Vrhu; Tominec Jakob, posestnik v Iderskem logu; Tominec Ivan, posestnik v Zadlogu; Arih Josip, posestnik v Spod. Vižingi; Arh Jurij, posestnik in župan v Predvoru; Miheleč Josip, nadučitelj v Predvoru; Bohinec Mihael, posestnik v Mačah; Podpeskar Janez, posestnik na Bregu; Ahčin Lovro, posestnik na Bregu; Rorman Janez, posestnik na Bregu; Celar Janez, posestnik na Bregu; Polajnar Matija, posestnik v Potočah; Mubi Francišek, posestnik v Potočah; Šenk Anton, posestnik v Potočah; Kok Janez, posestnik v Potočah; Koštrun Janez, posestnik v Potočah; Lombar Janez, posestnik v Potočah; Rehberger Anton, posestnik v Potočah; Ekar Jakob, posestnik v Potočah; Aleš Anton, posestnik v Mačah; Arnež Janez, posestnik v Predvoru; Balantič Josip, posestnik v Predvoru; Strniša Andrej, posestnik v Bašlju; Krničar Jernej, posestnik v Bašlju; Cuderman Alojzij, posestnikov sin v Bašlju; Resman Peter, posestnik v Potočah; Rebolj Janez, posestnik v Hrašah; Balantič Ana, posestnica v Hrašah; Colarič Francišek, posestnik v Kalcah; Žibert Francišek, posestnik v Šutni; Kosobud Kazimir, župnik v Črnomlju; Vraneš Josip, posestnik v Tribučah; Vraneš Peter, posestnik v Tribučah; Vipavec Jure, posestnik v Tribučah; Janša Francišek, posestnik na Selu; Buh Ignacij, posestnik v Zadobju; Karničnik Filip, posestnik na Ojstrici; Lampe Pavla, učiteljica v Hruševju; Krehelj Anton, posestnik v Sajevčah; Frkat Anton, posestnik v Rakuliku; Simončič Francišek, posestnik v Razdrtem; Sajevec Andrej, posestnik v Sajevčah; Strgar Anton, posestnik na Vrhkorenu; Sojer Andraž, gostilničar in posestnik v Postojni; Kaluža Ivan, posestnik v Narinu; Mestna hranilnica ljubljanska; Titovšek Alojzij, posestnik na Dobovcu; Podobnik Miha, posestnik v Hobovšah; Mozetič Francišek, posestnik v Biljah; Nemanič Ivan, posestnik v Rakovcu; Matković Marko, posestnik v Čurilih; Vrviščar Matija, posestnik v Radovici; Kremesec Miko, posestnik v Rozalnicah; Žnidaršič Jurij, posestnik v Čurilih; Jurejevčič Anton, posestnik v Rozalnicah; Malešič Ivan, posestnik v Radovici; Slanc Matija, posestnik v Rozalnicah; Dragovan Anton, posestnik v Dol. Lokvici; Leščanec Ivan, posestnik v Vrškoveh; Krašovec Ivan, posest. v Rozalnicah; dr. Weibl Rudolf, zdravnik v Metliki; Petrič Martin, posestnik v Rozalnicah; Lončarič Jure, posestnik v Rozalnicah; Kostelac Miko, posestnik v Radenji vasi; Mavretič Lovro, posestnik na Brezju; Črnogelj Marko, posestnik v Grabrovcu; Ramuščak Anton, posestnik v Vuketiču; Mahkovec Janez, posestnik v Vnajnarih; Pogačnik Francišek, trgovec v Ljubljani; Demšar Ivan, posestnik v Rudnem; Lotrič Antonija, posestnica v Rudnem; Demšar Helena, posestnica v Rudnem; Nastran Peter, posestnik v Rudnem; Šmid Gašper, posestnik v Rudnem; Fajfar Francišek, posestnik v Rudnem; Marc Ivan, posestnik v Vipavi; Dušak Martin, posestnik na Moravški gori; Jurečič Francišek, posestnik in trgovec v Črešnjicah; Žibert Francišek, posestnik v Cerkljah; Tomazin Anton, posestnik v Brinju; Ostrožnik Valentin, posestnik v Dramljah; Sever Jernej, posestnik v Vel. Ubelskem; Bogveč Francišek, posestnik v Artičah; Grozde Francišek, posestnik v Ravnah; Skušek Janez, posestnik v Jeperjeku; Verant Josip, posestnik v Polju; Ahčin Anton, posestnik v Praprotni Polici; Bajt Mihael, posestnik na Trati; Grkman Janez, posestnik v Velešovem; Grile Francišek, posestnik na Trati; Šerjak Janez, posestnik na Trati; Mavsar Štefan, posestnik v Kotu; Marolt Jernej, posestnik v Kompoljah; Lešnjak Marija, posestnica pri Dev. Mar. v Polju; Dolinar Josip, posestnik v Kozarjah; Prevec Jernej, posestnik na Vrhnikih; Zgonec Josip, posestnik v Viševku; Perušek Ivan, posestnik v Viševku; Prvanja Ivan, posestnik v Polju; Zakotnik Anton, posestnik v Kosezah; Bernik Jakob, posestnik v Gunceljah; Babnik Josip, posestnik v Dravljah; Pirc Ivan, posestnik v Dravljah; Repič Anton, posestnik v Sanaboru; Samonik Peter, posestnik v Željučah; Drugovič Francišek, posestnik v Mostecu; Plohel Tomaž, posestnik v Koračicah; Žal Josip, posestnik v Obratu; Ladič Mihael, posestnik v Karolyszegu; Terčej Josip, posestnik v Zgor. Lazah; Urh Janez, posestnik v

Zasipu; Žemlja Francišek, posestnik v Mevkušu; Ljudska šola na Dobravi; Sodja Tomaž, posestnik na Dobravi; Jakopič Jakob, posestnik na Dobravi; Bernard Janez, posestnik v Zasipu; Šimnic Janez, posestnik na Poljšici; Kambič Ivan, posestnik v Črešnjevcu; Plut Matija, posestnik v Vinjem vrhu; Štalcar Ivan, posestnik v Praprotnu; Kogoj Josip, posestnik v Nomeni; Štimec Anton, posestnik v Boseljvi Loki; Jurkovič Matija, posestnik v Gotencu; Traven Jurij, p. d. Hafner, mizar in posestnik v Čilbergu; Turk Ivan, posestnik na Selu pri Stopičah; Bregar Alojzij, posestnik v Tomažji vasi; Bojanec Francišek, posestnik v Šmarjeti; Gorjanec Francišek, posestnik v Dol. Suhadolu; Šašek Martin, posestnik v Dol. Suhadolu; Seidl Marija, posestnica v Novem mestu; Oberč Francišek, posestnik v Dolgi Raki; Papež Francišek, posestnik v Mali Strmici; Golja Viktor, posestnik v Podmencu; Traven Francišek, posestnik v Tacnju; Ložar Jakob, posestnik v Mali Loki; Marn Ivan, posestnik v Sneberjah; Dolničar Manica, posestnica v Sred. Gameljnah; Ratec Josip, posestnik v Zavrtau; Kokovec Francišek, posestnik v Rovišah; Žagar Francišek, posestnik v Podrebru; Škof Andrej, posestnik v Babni gori; Brgant Josip, posestnik v Spod. Gameljnah; Lesar Ivan, župnik v Šmartnem pod Šmarno goro; Ovčak Janez, posestnik v Šmartnem pod Šmarno goro; Pipan Janez, posestnik v Šmartnem pod Šmarno goro; Živalič Lovrenc, posestnik v Spod. Gameljnah; Raznožnik Janez, posestnik in župan v Črnem Vrhu; Ljudska šola v Črnem Vrhu nad Idrijo; Valenčič Josip, posestnik in gostilničar v Narinu; dr. Roštohar Francišek v Krškem; Merkša Martin, posestnik v Prišlinu; Fatur Ivan, posestnik v Zagorju na Pivki; Cerkvenik Anton, posestnik v Zgor. Ležečah; Selan Matija, posestnik v Dobrunjah; Pepelnik Ivan, posestnik v Goricah; Obrč Lenart, posestnik v Smečicah; Bizjak Francišek, posestnik v Kočnem; Božič Martin, posestnik v Vrhuljah; Božič Josip, posestnik v Smečicah; Ajdenk Francišek, posestnik v Hudem Breznu; Gabrijel Jakob, posestnik v Gorenji Lepi vasi; Hribšek Martin, posestnik v Smečicah; Kapler Mihael, posestnik v Dol. Apneniku; Lekše Andrej, posestnik v Dol. Apneniku; Mlakar Anton, posestnik v Hudem Breznu; Pavlin Francišek, posestnik v Ženjah; Pirc Josip, posestnik v Srednjem Artu; Tomšič Jernej, posestnik v Zavrtau; Vidmar Martin, posestnik v Dolenji Lepi vasi; Zagorjan Viktorija, posestnica v Rajhenburgu; Zagoričnik Francišek, posestnik in trgovec v Zagrebu; Klemenčič Francišek, posestnikov sin v Trebelnem; Novak Josip, posestnik na Studencu; Furlan Matevž, posestnik na Slapu; Rončič Filip, posestnik na Slapu; Brancelj Francišek, posestnik na Goričici; Jesenovec Francišek, posestnik v Dolenji vasi; Peklaj Anton, posestnik v Pristavi; Burkeljca Ivan, kovač v Spod. Zadobrovi; Jakopič Andrej, posestnik v Mali vasi; Marjetič Ivan, posestnik v Gor. Raduljah; Martinec Francišek, posestnik in tesarski mojster v Ljubljani; Ažman Anton, posestnik v Podgori; Dovžan Matevž, posestnik pri Sv. Ani pod Ljubeljem; Ahačič Jakob, posestnik pri Sv. Ani pod Ljubeljem; Rabič Ivan, p. d. Zgornji Sitar, posestnik v Breznici; Beznik Ivan, organist na Gorjušah; Sodja Ivan, posestnik na Koprivniku; Zupan Anton, posestnik v Gorjušah; Rotar Josip, posestnik in gostilničar v Šmartnem pod Šmarno goro; Glažar Jakob, posestnik v Slavini; Mejač Jakob, posestnik v Št. Jakovu ob Savi; Kosi Matjaž, posestnik v Mali Nedelji; Majger Jernej, posestnik v Gradišu; Sečnik Jakob, posestnik na Samotorci; Sečnik Janez, posestnik na Samotorci; Rehar Štefan, posestnik v Vipavi; Petrovič Josip, župan v Vipavi; Bajec Ivan ml., posestnik v Vipavi; Leban Anton, posestnik v Gradišču; Tomažič Francišek, oskrbnik v Porečah; Dobravec Anton, posestnik v Vel. Kostrelnici; Golob Francišek, posestnik v Borovaku; Mrzel Martin, posestnik v Polšniku; Štepančič Ivan, posestnik v Temnici; Zelenko Josip, posestnik v Čagoni; Šuštar Jernej, posestnik v Spod. Zadobrovi; Gosenca Martin, posestnik v Radovici; Vraničar Anton, posestnik v Rozalnicah; Novak Zdravko, posestnik v Metliki; Hranilovič Ilija, župnik v Kaštu; Kunavar Francišek, posestnik v Dolnicah; Prah Andrej, posestnik in čevljar v Št. Rupertu; Povh Andrej,

posestnik v Sinadolah; Bravec Frančišek, posestnik v Št. Jurju pod Kumom; Borišek Josip, posestnik v Št. Jurju pod Kumom; Verbič Ivan, posestnik v Stožicah; Novljan Julij, trgovec v Medvodah; Čebin Martin, posestnik v Lokah; Bizjak Neža, posestnica pri Sv. Duhu; Roštohar Josip, posestnik v Gor. Pijavškem; Štrk Ivan, posestnik v Hudem Breznu; Črne Ivan, posestnik v Štefanji vasi; Kordiš Ivan, posestnik v Retjah; Lavrič Ignacij, posestnik v Štefanji vasi; Keber Frančišek, posestnik v Spod. Hrušici; Črne Janez, p. d. Bajdovec, posestnik v Štefanji vasi; Povše Janez, posestnik v Štefanji vasi; Žvokelj Anton, posestnik v Mančah; Furlan Josip, posestnik v Mančah; Jamšek Andrej, posestnik v Branici; Leskovec Ivan, posestnik v Idrskem Logu; Rems Frančišek, posestnik v Žalah; Podjed Aleš, posestnik v Lanišah; Trobešek Frančišek, posestnik v Vrhpolju; Jaklič Alojzij, posestnik v Andolu; Rodič Marija, posestnica v Rojniku; Štamcar Frančišek, posestnik v Cužnji vasi.

Razglas

o oddaji plemenskih prasičev.

C. kr. kmetijska družba kranjska oddaja s pomočjo državne podpore in s pomočjo deželne podpore dogovorno z deželnim odborom kranjskim zlahtne plemenske prasiče za polovično nakupno ceno, in sicer predvsem iz deželnih prasičerejskih zavodov v Gorjah, na Križu in na Vrhniki pod nastopnimi pogoji:

1. Prasički se oddajajo po 10 in tudi več tednov stari, in sicer kakršne starosti se dobe.

2. Cene prasičkom so za polovico nižje kakor jih plačuje družba.

3. Oddajajo se ali sami mrjaščeki, ali pa svinjica z mrjaščekom vred.

4. Kdor prasiče dobi, se mora pismeno zavezati:

- da jih obdrži za pleme, dokler bodo sposobni;
- da naznani kmetijski družbi, kadar jih neha imeti za pleme;
- da bo pripuščal mrjasca tudi svinjam drugih gospodarjev.

Došle prošnje bo odbor reševal povrsti, kakor bodo dohajale, in sicer vselej takrat, kadar dobi takih plemenskih prasičkov, ki pa seveda niso vedno v zadostnem številu na razpolaganje.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 15. januarja 1912.

Nakup plemenskih bikov v deželi.

Za oddajo proti polovični ceni s pomočjo državne in deželne podpore se kupujejo tudi od domačih živinorejcev v deželi lepi in dobri za pleme sposobni, t. j. 18 do 24 mesecev stari biki.

Ponudbe plemenskih bikov za prodaj je naslavljati na c. kr. kmetijsko družbo kranjsko.

Ponudniki naj svoje bike opišejo, zlasti naj naznanijo starost, visokost nad vihom, obseg prsi in pasmo. Posebno se bo gledalo ne bika, ki izvirajo iz dobrih molznih krav.

Ponudeni biki se pregledajo ob priliki od kakega deželnega ali družbenega odposlanca. Noben ponudnik naj pa ne misli, da se bo ogled mogel vselej takoj izvršiti, ampak lahko priidejo tedni, zato more vsak ponudnik s svojo živaljo poljubno razpolagati, dokler se mu nakup ne zagotovi. Kdor pa ponujenega bika proda ali ga sploh več ne misli oddati, preden ga pride odposlanec ogledat, naj to takoj sporoči kmetijski družbi, da ga ne bo nihče zastonj hodil gledat.

Z nakupom plemenskih bikov v deželi naj se pospeši vzreja bikov doma. Preprečiti se pa mora vsaka zloraba, zato se tamkaj biki ne kupujejo, kjer jih nedostaja, in se

noben kupljen bik ne bo oddal v dotični kraj za polovično ceno nazaj.

C. kr. kmetijska družba kranjska.

Razglas

o oddaji čistokrvnih plemenskih bikov, kupljenih z državno podporo.

Iz državne redne podpore, potem iz državne podpore, ki odpade na kranjsko deželo za povzdigo živinoreje glasom državnega zakona z dne 30. decembra l. 1909. za letošnje leto, in z deželno podporo se nakupi večje število plemenskih bikov, ki so za zboljševanje govedi na Kranjskem primerne, in sicer:

a) **plemenski biki simodolske pasme (rumenobelo lisasti z belo glavo)**, ki se oddajo samo v kraje ljubljanske okolice in na Notranjsko, kjer je ta pasma že vpeljana;

b) **plemenski biki sivkaste pasme (enobarvni, sivkasti ali rjavkasti)**, ki se oddajo samo na Dolenjsko in v ostale kraje na Notranjskem, in

c) **plemenski biki pincgavske pasme (temnordeče lisasti)**, ki se oddajo samo na Gorenjsko.

Nakup in oddajo teh plemenskih bikov s pomočjo omenjenih podpor izvršita po določilih zakona z dne 30. decembra l. 1909. po medsebojnem dogovoru deželni odbor kranjski in c. kr. kmetijska družba kranjska.

Nakup plemenskih bikov iz redne državne podpore izvrši podpisani glavni odbor. Oddaja plemenskih bikov, nakupljenih iz državne podpore na podlagi zakona z dne 30. decembra 1909 in iz deželne podpore se bo pa vršila dogovorno z deželnim odborom, zato je vse prošnje za plemensko živino vlagati pri podpisanem glavnem odboru, ki potem v skupni seji z deželnim odborom določi prošnje, ki jim je ustreči z ozirom na sredstva, ki bodo na razpolaganje.

Vsak prosilec naj se zglašuje za živali tiste pasme, ki je dotični pokrajini primerna, oziroma kjer je že vpeljana. V prošnji se mora jasno povedati, za katere pasme plemenske živine prosilec prosi. Na prošnje za živali tistih pasem, ki niso primerne prosilčevi pokrajini in ki niso pravočasno vložene, se kratkomalo ne bo oziralo. Pri oddaji bikov plemenjakov se bo oziralo tamkaj, kjer so živinorejske zadrage, v prvi vrsti na te, povsod drugje pa pri oddaji plemenskih bikov najprej na prošnje podružnic in županstev, in potem šele na zasebnike.

Prošnje je vložiti

**za simodolske bika do 15. marca t. l.,
za bika drugih pasem do 31. marca t. l.**

pri glavnem odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Na prepozno došle prošnje se kratkomalo ne bo oziralo.

Vsak prosilec za plemenskega bika mora v prošnji naznati, oziroma se zavezati:

1. da je pripravljen njemu prisojenega plemenskega bika sprejeti ob pravem času na oni postaji, ki bo določena, in sicer tisto žival, ki jo določi odbor;

2. da plača ob sprejemu bika polovico nakupnih stroškov, in sicer takoj, kajti na upanje se nobena žival nikomur ne izroči, in

3. da podpiše zavezno pismo, da se zaveže imeti prejetega bika toliko časa, dokler bo za pleme sposoben, najmanj pa dve leti, ravnati z njim po navodilih umne živinoreje in se tozadevno podvrediti tudi nadzorstvu deželnega odbora. Kdor se ne drži vseh točk zaveznega pisma, ali komur po njegovi krivdi sprejeta žival pogine ali za pleme nesposobna postane, se zaveže povrniti ostalo polovico kupnine.

Oni živinorejci, ki dobe plemenskega bika, kupljenega iz deželne ali državne podpore, dobe za vsak mesec, ki imajo bika

čez dve leti, po 10 K nagrade, a morajo imeti bika najmanj štiri mesece čez dve leti. Ta nagrada se izplača le onim, ki pravilno in redno vodijo po zakonu predpisane skočne zapisnike, in sicer le za čas, ko se je bik resnično rabil za plemo.

V Ljubljani, 10. marca 1912.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Oddaja sadnega drevja.

Podpisana podružnica naznanja svojim p. n. udom, da dobe iz podružnične drevesnice brezplačno po štiri sadna drevesa. Čez to število jih morejo dobiti udje proti plačilu 80 h za drevo.

Neudje morejo dobiti drevesa po 1 K v tem slučaju, če bi podružnični udje ne vzeli vseh za oddajo določenih dreves.

Drevje je izredno lepo in močno in pocepljeno z najpripravnejšimi vrstami za Dolenjsko.

Naročila se sprejemajo do 15. marca 1912.

Kmetijska podružnica v Novem mestu,
dne 20. februarja 1912.

V. Rohrman, načelnik.

V a b i l o

na občni zbor kmetijske podružnice na Brezovici, ki bo dne 17. marca v dvorani! Katoliškega doma na Brezovici ob treh popoldne.

S P O R E D :

1. Pregled inventarja.
2. Dogovor o nadaljnjem delovanju.
3. Slučajnosti in razni nasveti udov.

Kmetijska podružnica na Brezovici,
dne 12. februarja 1912.

Načelnštvo.

V a b i l o

na občni zbor kmetijske podružnice v Kranjski gori dne 10. marca t. l. ob treh popoldne v gasilnem domu.

S P O R E D :

1. Predložitev računov za l. 1911.
2. Proračun za l. 1912.
3. Domesek glede nakupa kmetijskega orodja.
4. Raznoterosti.

Ce ob določenem času zbor ne bo sklepčen, bo pol ure pozneje zborovanje ob vsaki udeležbi.

Kmetijska podružnica v Kranjski gori,
dne 26. februarja 1912.

Načelnštvo.

V a b i l o

k ustanovnemu občnemu zboru kmetijske podružnice v Trziču dne 10. marca t. l. ob pol štirih popoldne v društvenih prostorih društva sv. Jožefa.

S P O R E D :

1. Poročilo sklicatelja.
2. Volitev odbora.
3. Predavanje sadjarskega nadzornika g. Humeka.

V Trziču, dne 23. februarja 1912.

Snovalni odbor.

V a b i l o.

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Novem mestu, ki bo v ponedeljek, dne 4. marca t. l. ob polu dveh popoldne v društvenem prostoru (v hiši g. Jakšeta v Novem mestu).

S P O R E D :

1. Poročilo o delovanju podružnice.
2. Poročilo o računih.
3. Predlogi za občni zbor v Ljubljani.
4. Slučajnosti.
5. O letošnjem zatiranju hrošča. Poročevalec ravnatelj V. Rohrman.

Opomnja: Če ob zgoraj določenem času ne pride zadosti udov, se bo občni zbor vršil pol ure pozneje z istim sporedom ne glede na število navzočih.

Novo mesto, dne 20. februarja 1912.

V. Rohrman, načelnik.

V a b i l o

na občni zbor kmetijske podružnice za Tuhinjsko dolino, ki bo v nedeljo, dne 10. marca t. l. v Malih hribih pri našem udu g. Valentinu Pistotniku ob treh popoldne.

S P O R E D :

1. Dogovor o podružničnem imetju ter o terjatvi zaostalih udnin.
 2. Kje in koliko naročimo za letos ajde.
 3. Kmetijski in živinorejski pogovori.
- Cenjeni gg. udje se prosijo, da se kolikor mogoče v obilnem številu udeležijo zborovanja.

V Šmartnem, dne 17. februarja 1912.

Viktor Engelman, načelnik.

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice Litija-Šmartno, ki bo v nedeljo, dne 10. sušca 1912 ob treh popoldne v Črnem potoku v hiši načelnika.

S P O R E D :

1. Nagovor načelnika.
2. Poročilo tajnikovo.
3. Poročilo blagajnikovo.
4. Pregledovanje in odobritev računov.
5. Razni predlogi in nasveti.

Ce bi ob določenem času ne bilo zadostno število udov, bo pol ure pozneje zbor sklepal pri vsakem številu udov.

Črni potok, dne 8. svečana 1912.

Ignacij Zore, načelnik.

V a b i l o

na občni zbor kmetijske podružnice v Sori dne 10. marca 1912 popoldne ob treh v Starmanovih prostorih.

S P O R E D :

1. Poročilo načelnikovo o delovanju podružnice.
2. Pogovor zaradi drevesec.
3. Raznoterosti in posamezni nasveti.

Kmetijska podružnica v Sori,
dne 24. februarja 1912.

Anton Kuralt, načelnik.